

॥ आः ॥

हरिदास संस्कृत ग्रन्थमाला

२८१

श्रीमत्पाणिनिमुनिप्रणीतः

धातुपाठः

धात्वर्थप्रकाशिकया टिप्पण्या समलङ्कृतः

टिप्पणीकारः

पण्डित श्रीकनकलालशर्मा

चौखम्बा संस्कृत सीरीज आफिस, वाराणसी-१

१९६६

प्रकाशक : चौखम्बा संस्कृत सीरीज आफिस, वाराणसी
मुद्रक : विद्याविलास प्रेस, वाराणसी
संस्करण : द्वितीय, वि० संवत् २०२५
मूल्य : ०-००

© The Chowkhamba Sanskrit Series Office
Gopal Mandir Lane,
P. O. Chowkhamba, Post Box 8,
Varanasi-1 (India)
1969
Phone : 3145

प्रधान शाखा
चौखम्बा विद्याभवन
चौक, पो० बा० ६६, वाराणसी-१
फोन : ३०७६

THE
HARIDAS SANSKRIT SERIES
281
❖❖❖❖

THE
DHĀTUPĀTHA
OF
PĀṆINI

With
THE DHĀTVARTHA PRAKĀŚIKĀ NOTES

By
Pt. KANAKALĀL ŚARMĀ

THE
CHOWKHAMBA SANSKRIT SERIES OFFICE
VARANASI-1
1969

Second Edition

1969

Price Rs. 0-75

Also can be had of

THE CHOWKHAMBA VIDYABHAWAN

Publishers & Oriental Book-Sellers

Chowk, Post Box 69, Varanasi-1 (India)

Phone : 3076

॥ श्रीरस्तु ॥

अथ पाणिनीयो धातुपाठः

भ्वादयः

१ भू सत्तयाम् । 'उदात्तः परस्मै-
भाषः' ॥

अथ षट्त्रिंशत्तवर्गीयान्ता
आत्मनेपदिनः ।

२ एध वृद्धौ ।

३ स्पर्ध सङ्घर्षे ।

४ गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च ।

५ बाधृ लोडने ।

६ नाथृ-

७ नाथृ याच्ञोपतापैश्वर्या-
शीःषु ।

८ दध धारणे ।

९ स्कुदि आप्रवणे ।

१० शिवदि श्वेत्ये ।

११ वदि अभिवादनस्तुत्योः ।

१२ भदि कल्याणे सुखे च ।

१३ मदि स्तुतिमोदमदस्वप्न-
कान्तिगतिषु ।

१४ स्पदि किञ्चिच्चलने ।

१५ क्लिदि परिदेवने ।

१६ लुद हर्षे ।

१७ दद दाने ।

१८ ष्वद-

१९ स्वर्द आस्वादने ।

२० उर्द माने क्रीडायां च ।

२१ कुर्द-

२२ खुर्द-

२३ गुर्द-

२४ गुद क्रीडायामेव ।

१ सत्ता—आत्मधारणानुकूलव्यापारः ।

२ वृद्धिः—वर्द्धनम् उपचयः ।

३ संघर्षः—पराभिभवेच्छा ।

४ प्रतिष्ठा—ख्यातिः—लिप्ता—लब्धुमिच्छा
प्राप्त्यभिलाषा ।

५ लोडनम्—प्रतिघातः ।

६ याच्ञा—भिक्षा—उपतापो रोगः ।

९ आप्रवणम्—आप्लवनम्—उत्प्लवः ।
उद्धरणञ्च ।

१० श्वेत्यम्—श्वेतस्य भावः—शुक्लीभवनम् ।

११ अभिवादनम्—नमस्कारः ।

१३ मोदः—सन्तोषः । मदो गर्वः । स्वप्न
आलस्यम् । कान्तिरिच्छा ।

१४ किञ्चिच्चलनम्—मन्दगमनम् ।

१५ परिदेवनम्—शोकः ।

१७ दानम्—स्वस्वत्वनिवृत्तिपूर्वकपरस्वत्वो-
त्पादनम् ।

१८-१९ आस्वादनम्—अनुभवः ।

२० मानम्—परिमाणम् ।

- २५ घृद क्षरणे ।
 २६ ह्राद अव्यक्ते शब्दे ।
 २७ ह्रादी लुङे च ।
 २८ स्वाद आस्वादने ।
 २९ पर्द कुत्सिते शब्दे ।
 ३० यती प्रयत्ने ।
 ३१ युत्-
 ३२ जुत् भालने ।
 ३३ विथ्-
 ३४ वेथ याचने ।
 ३५ अथि शैथिल्ये ।
 ३६ अथि कौटिल्ये ।
 ३७ कथ श्लाघायाम् ॥

‘एधादय उदात्ता अनुदात्तेत
 आत्मनेभाषाः’ अथाष्टत्रिंश-
 त्तवर्गीयान्ताः ॥

- ३८ अथ सातत्यगमनो ।
 ३९ चिती संज्ञाने ।

- २५ क्षरणम्—प्रस्रवणम् ।
 २६ अव्यक्तः—अस्फुटः ।
 २९ कुत्सितः शब्दः गुदरवः ।
 ३० प्रयत्नः—उद्योगः ।
 ३२ भासनम्—दीप्तिः ।
 ३४ याचनम्—मिक्षा ।
 ३५ शैथिल्यम्—अवयवानां विभागः विश-
 रणं च ।
 ३६ कौटिल्यं—कुटिलता, वक्रता ।
 ३७ श्लाघा—अविद्यमानगुणसम्बन्धज्ञापनम् ।
 ३८ सातत्यगमनम्—अनवरतचलनम् ।
 ३९ संज्ञानम्—सम्यक् ज्ञानम् बोधः ।

- ४० श्च्युतिर् आसेचने ।
 ४१ श्च्युतिर् (श्चुतिर्) क्षरणे ।
 ४२ मन्थ विलोडने ।
 ४३ कुथि-
 ४४ पुथि-
 ४५ लुथि-
 ४६ मथि हिंसासंक्लेशनयोः ।
 ४७ पिघ गत्याम् ।
 ४८ पिधू शास्त्रे माङ्गल्ये च ।
 ४९ खाद भक्षणे ।
 ५० खद स्थैर्ये हिंसायां च ।
 ५१ बद स्थैर्ये ।
 ५२ गद व्यक्तायां वाचि ।
 ५३ रद विलेखने ।
 ५४ णद अव्यक्ते शब्दे ।
 ५५ अर्द गतौ याचने च ।
 ५६ नद-
 ५७ गर्द शब्दे ।
 ५८ तर्द हिंसायाम् ।
 ५९ कर्द कुत्सिते शब्दे ।
 ६० खर्द दन्दशूके ।
 ६१ अति-
 ६२ अदि बन्धने ।
 ६३ इदि परमैश्वर्ये ।
 ६४ बिदि अवयवे ॥
 भिदि इत्येके ॥

- ६० दन्दशूकः—दन्दशूककर्तृकक्रिया ।
 ६४ अवयवः—एकदेशः ।

- ६५ गडि वदनैकदेशे ।
 ६६ णिदि कुत्तायाम् ।
 ६७ टुनदि समृद्धौ ।
 ६८ चदि आह्लादे दीप्तौ च ।
 ६९ त्रदि चेष्टायाम् ।
 ७० कदि-
 ७१ क्रदि-
 ७२ क्लदि आह्वाने रोदने च ।
 ७३ क्लिदि परिदेवने ।
 ७४ शुन्ध शुद्धौ ॥

‘अतादय उदात्ता उदात्तेतः
 परस्मैभाषाः ॥

अथ कवर्गीयान्ताः आत्मने-
 पदिनः द्विचत्वारिंशत् ॥

- ७५ शीकृ सेचने ।
 ७६ लोक् दर्शने ।
 ७७ श्लोक सङ्घाते ।
 ७८ द्रेक-
 ७९ भ्रेक शब्दोत्साहयोः ।

- ६५ वदनैकदेशः—मुखावयवः (कपोलः)
 (गण्डस्थलम्)
 ६६ कुत्ता—निन्दा ।
 ६७ समृद्धिः—सम्यक् वर्द्धनम् ।
 ६८ आह्लादः—हर्षः । रोदनं—क्रन्दनम् ।
 ७२ आह्वानम्—आकारणम् ।
 ७३ परिदेवनम्—शोकः ।
 ७४ शुद्धिः—शौचकर्म ।
 ७५ सेचनम्—आर्द्रिकरणम् ।
 ७६ दर्शनम्—प्रेक्षणम् ।
 ७७ सङ्घातः—समूहः । समुदायः ।
 (१) ‘लोक् । इति पाठान्तरम् ।

- ८० रेक शङ्कायाम् ।
 ८१ सेक-
 ८२ लोक्-
 ८३ लकि-
 ८४ अकि-
 ८५ श्ककि गतौ ।
 ८६ शकि शङ्कायाम् ।
 ८७ अकि लक्षणे ।
 ८८ वाक् कौटिल्ये ।
 ८९ मकि मण्डने ।
 ९० कक लौल्ये ।
 ९१ कुक-
 ९२ वृक आदाने ।
 ९३ चक तृप्तौ प्रतिघाते च ।
 ९४ ककि-
 ९५ वकि-
 ९६ श्वकि-
 ९७ त्रकि-
 ९८ डौक-
 ९९ त्रौक-

- १०० ष्वक्क-
 १०१ वस्क-
 १०२ मस्क-
 १०३ टिक-
 १०४ टीक-

- ८७ लक्षणम्—अङ्कनम्—(चिह्नम्) ।
 ८९ मण्डनम्—भूषणम् ।
 ९० लौल्यम्—गर्वः—चापल्यश्च ।
 ९२ आदानम्—ग्रहणम् ।
 तृप्तिः—तर्पणम् ।
 (१) ‘स्वकि’ । इति पाठान्तरम् ।

१०५ तिकृ-

१०६ तीकृ-

१०७ रधि-

१०८ लधि गत्यर्थाः ॥

तृतीयो दन्त्यादिरित्येके ॥

लधि भोजननिवृत्तावपि ॥

१०९ अधि-

११० वधि-

१११ मधि गत्याक्षेपे ।

गतौ गत्यारम्भे चेत्यपरे ।

मधि कैतवे च ॥

११२ राघृ-

११३ लाघृ-

११४ द्राघृ सामर्थ्ये ।

धाघृ इत्यपि केचित् ।

द्राघृ आयामे च ॥

११५ श्लाघृ कथ्यते ॥

‘शीक्रादय उदात्ता अनुदात्ता

अनुदात्तेत आत्मनेभाषाः’ ॥

अथ कवर्गीयान्ताः परस्मै-

पदिनः अष्टपञ्चाशत् ॥

११६ फक नीचैर्गतौ ।

११७ तक हसने ।

११८ तकि कृच्छ्रजीवने । (शुक्र
गतौ ।)

११९ बुक भषणे ।

१२० कख हसने ।

१२१ ओखृ-

१२२ राखृ-

१२३ लाखृ-

१२४ द्राखृ-

१२५ ध्राखृ शोषणालमर्थयोः ।

१२६ शाखृ-

१२७ श्लाखृ व्याप्तौ ।

१२८ उख-

१२९ उखि-

१३० वख-

१३१ वखि-

१३२ मख-

१३३ मखि-

१३४ णख-

१३५ णखि-

१३६ रख-

१३७ रखि-

१३८ लख-

१३९ लखि-

१४० इख-

१४१ इखि-

१४२ ईखि-

१४३ वलग-

१४४ रगि -

१११ गतिः—गत्यारम्भः । आक्षेपः—निन्दा ।

११२ कैतवम्—धौत्यम् ।

११४ सामर्थ्यं—पराक्रमः ।

११८ आयामः—द्वैव्यम् । ।

११५ कथ्यते—छाया ।

११६ नीचगतिः—मन्दगमनम् ।

११८ कृच्छ्रजीवनम् ।

(कम्पनम्—चलनम्)

१४५ लङि-

१४६ अङि-

१४७ वङि-

१४८ मङि-

१४९ तङि-

१५० त्वङि-

१५१ श्रङि-

१५२ ऋङि-

१५३ इङि-

१५४ रिङि-

१५५ लिङि गत्यर्थाः ॥

रिख (रिखि लिख लिखि)

त्रिख त्रिखि शिखि इत्यपि
केचित् ।

त्वङि कम्पने च ॥

१५६ युङि-

१५७ जुङि-

१५८ वुङि वर्जने ।

१५९ घघ हसने । (दधि पालने ।
लधि शोषणे ।)

१६० मघि मण्डने ।

१६१ शिघि आघ्राणे । (अर्घ
मूल्ये) । “फक्कादय उदात्तेतः
परस्मैभाषाः” ॥

अथ चवर्गीयान्ताः आत्मने-
पदिनः एकविंशतिः ॥

१५८ वर्जनम्—त्यागः ।

१६० मण्डनम्—भूषणम्—शोभा च ।

१६१ आघ्राणम्—गन्धोपादानम् ।

१६२ वर्च दीप्तौ ।

१६३ पच सेचने सेवने च ।

१६४ लोच दर्शने ।

१६५ शच व्यक्तायां वाचि ।

१६६ श्वच-

१६७ श्वचि गतौ । (शचि च ।)

१६८ कच बन्धने ।

१६९ कचि-

१७० काचि दीप्तिवन्धनयोः ।

१७१ मच-

१७२ मुचि कल्कने । कथन
इत्यन्ये ॥

१७३ मचि धारणोच्छ्रायपूजनेषु ।

१७४ पचि व्यक्तीकरणे ।

१७५ घृच प्रसादे ।

१७६ ऋज गतिस्थानार्जनोपार्ज-
नेषु ।

१७७ ऋजि-

१७८ भृजी भर्जने ।

१६२ दीप्तिः—प्रकाशः ।

१६३ सेचनम्—आर्द्रीकरणम् । सेवनं शुश्रूषा ।

१६४ दर्शनम्—प्रेक्षणम् । (अवलोकनम्) ।

१६५ व्यक्ता वाक्—स्फुटा—वाणी ।

१६८ बन्धनम्—संयमनम् ।

१७२ कल्कनम्—दम्भः—शाठ्यं च
(कथनम्) ।

१७३ धारणम्—ग्रहणम्—उच्छ्रायः उन्नतिः-
पूजनम्—अर्चा ।

१७४ व्यक्तीकरणम्—स्फुटीकरणम् ।

१७५ प्रसादः—प्रसन्नता ।

१७८ भर्जनम्—जलं विना तण्डुलादेः सन्ता-
पविशेषः ।

- १७९ एज्-
 १८० अेज्-
 १८१ आज् दीप्तौ ।
 १८२ ईज् गतिकुत्सनयोः ॥
 'वर्चादय उदात्ता अनुदात्तेत
 आत्मनेभाषाः ॥
 अथ चवर्गीयान्ता व्रज्यन्ताः
 परस्मैपदिनः द्विसप्ततिः ॥
 १८३ शुञ्च शोके ।
 १८४ कुञ्च शब्दे तारे ।
 १८५ कुञ्च-
 १८६ क्रुञ्च कौटिल्याल्पीभावयोः ।
 १८७ लुञ्च अपनयने ।
 १८८ अञ्चु गतिपूजनयोः ।
 १८९ वञ्चु-
 १९० चञ्चु-
 १९१ तञ्चु-
 १९२ त्वञ्चु-
 १९३ मुञ्चु-
 १९४ म्लुञ्चु-
 १९५ म्रुञ्चु-
 १९६ म्लुञ्चु गत्यर्थाः ।
 १९७ युञ्चु-
 १९८ ग्लुञ्चु-
 १९९ कुञ्चु-

- १८२ कुत्सनम्—गर्हणम् ।
 १८६ कौटिल्यं—कुटिलता अल्पीभावः—न्यूनी-
 भवनम् ।
 १८७ अपनयनं—दूरीकरणम् ।

- २०० खुञ्जु स्तेयकरणे ।
 २०१ ग्लुञ्चु-
 २०२ षस्ज् गतौ । (षस्जिरात्मने-
 पद्यपि) ।
 २०३ गुजि अव्यक्ते शब्दे ।
 २०४ अर्च पूजायाम् ।
 २०५ म्लेच्छ अव्यक्ते शब्दे ।
 २०६ लछ-
 २०७ लाछि लक्षणे ।
 २०८ वाछि इच्छायाम् ।
 २०९ आछि आयामे ।
 २१० ह्रीछ लज्जायाम् ।
 २११ हुर्छा कौटिल्ये ।
 २१२ मुर्छा मोहसमुच्छ्राययोः ।
 २१३ स्फुर्छा विस्तृतौ ।
 २१४ युच्छ प्रमादे ।
 २१५ उछि उञ्छे ।
 २१६ उच्छी विवासे ।
 २१७ भ्रज्-
 २१८ भ्रजि-
 २१९ धृज्-

- २०० स्तेयकरणम्—चौरव्यापारः ।
 २०७ लक्षणम्—चिह्नम् ।
 २०९ आयामः—दैर्घ्यम् ।
 २१० लज्जा—व्रीडा ।
 २१२ मोहः—अविवेकः—समुच्छ्रायः, समु-
 न्नतिः ।
 २१३ विस्तृतिः—विस्तारः ।
 २१४ प्रमादः—अनवधानता ।
 २१५ उञ्छः कणश आदानम् ।
 २१६ विवासः—समाप्तिः ।

२२० ध्वजि-
 २२१ ध्वज-
 २२२ ध्वजि गतौ । (ध्विज च)
 २२३ कूज अव्यक्ते शब्दे ।
 २२४ अर्ज-
 २२५ पर्ज अर्जने ।
 २२६ गर्ज शब्दे ।
 २२७ तर्ज भर्त्सने ।
 २२८ कर्ज व्यथने ।
 २२९ खर्ज पूजने च ।
 २३० अज गतिक्षेपणयोः ।
 २३१ तेज पालने ।
 २३२ खज मन्थे । (कज मद
 इत्येके) ।
 २३३ खजि गतिवैकल्ये ।
 २३४ एज कम्पने ।
 २३५ दुओस्फूर्जा वज्रनिर्घोषे ।
 २३६ क्षि क्षये ।
 २३७ क्षीज अव्यक्ते शब्दे ।
 २३८ लज-
 २३९ लजि भर्जने ।
 २४० लाज-
 २४१ लाजि भर्त्सने च ।

२२७ भर्त्सनम्—अपकारः ।
 २२८ व्यथनम्—भयं—सञ्चलनञ्च ।
 २३२ मन्थ—विलोडनम् ।
 २३३ गतिवैकल्यम्—गमनविकलता ।
 २३५ वज्रनिर्घोषः—वज्रशब्दः ।
 २३६ क्षयः—नाशः ।
 भर्जनम्—अस्यार्थ उक्तः ।

२४२ जज-
 २४३ जजि युद्धे ।
 २४४ तुज हिंसायाम् ।
 २४५ तुजि पालने ।
 २४६ गज-
 २४७ गजि-
 २४८ गृज-
 २४९ गृजि-
 २५० लुज-
 २५१ लुजि शब्दार्थाः । गज मद्ने
 च ।
 २५२ वज-
 २५३ वज गतौ । शुचादय उदात्ता
 उदात्तेतः (क्षिवर्ज) परस्मै-
 भाषाः ॥ अथ टवर्गीयान्ता-
 श्शाङ्गन्ताः आत्मनेपदिनः षट्-
 त्रिंशत् ॥
 २५४ अट् अतिक्रमहिंसयोः ।
 २५५ वेष्ट वेष्टने ।
 २५६ चेष्ट चेष्टायाम् ।
 २५७ गोष्ट-
 २५८ लोष्ट सङ्घाते ।
 २५९ घट्ट चलने ।

२४४ हिंसा—प्राणवियोगानुकूलव्यापारः ।
 २४५ पालनं—रक्षणम् ।
 २५१ मदनम्—मदः—चित्तविकारः ।
 २५४ अतिक्रमः—जयः ।
 २५५ वेष्टनम्—परिवेष्टनम् ।
 २५६ चेष्टा—शरीरव्यापारः ।
 २५७ सङ्घातः—समूहः ।

- २६० स्फुट विकसने ।
 २६१ अठि गतौ ।
 २६२ वठि एकचर्यायाम् ।
 २६३ मठि-
 २६४ कठि शोके ।
 २६५ मठि पालने ।
 २६६ हेठ विवाधायाम् ।
 २६७ एठ च ।
 २६८ हिडि गत्यनादरयोः ।
 २६९ हुडि सङ्घाते ।
 २७० कुडि दाहे ।
 २७१ वडि विभाजने ।
 २७२ मडि च ।
 २७३ भडि परिभाषणे ।
 २७४ पिडि सङ्घाते ।
 २७५ मुडि मार्जने ।
 २७६ तुडि तोडने ।
 २७७ हुडि वरणे ॥ हरण इत्येके ॥
 (स्फुडि विकसने)

- २६० विकसनम्—अवयवविभागः ।
 २६२ एकचर्या—सहायं विना चरणम् ।
 २६३ शोकः—इह आध्यानम् ।
 २६६ विवादः—विशेषेण बाधा शास्त्रम् ।
 २६८ अनादरः—तिरस्कारः ।
 २७० दाहः—भस्मीकरणम् ।
 २७१ विभाजनम्—विभागः ।
 २७३ परिभाषणम्—परिहासः—सनिन्दोपा-
 लम्भश्च ।
 २७५ मार्जनम्—शुद्धिर्न्यग्भावश्च ।
 २७६ तोडनम्—प्रतिघातः ।
 २७७ वरणम्—स्वीकारः ।

- २७८ चडि कोपे ।
 २७९ शडि रुजायां सङ्घाते च ।
 २८० तडि ताडने ।
 २८१ पडि गतौ ।
 २८२ कडि मदे ।
 २८३ खडि मन्थे ।
 २८४ हेडु-
 २८५ होडु अनादरे ।
 २८६ बाडु आप्लाव्ये ।
 २८७ द्राडु-
 २८८ ध्राडु विशरणे ।
 २८९ शाडु श्लाघायाम् ॥ अट्टादय
 उदात्ता अनुदात्तेत आत्मने-
 भाषाः ॥ अथ टवर्गीयान्त-
 समाप्तेः परस्मैपदिनः पञ्चा-
 शत् ॥
 २९० शौटु गर्वे ।
 २९१ यौटु बन्धे ।
 २९२ म्लेटु ।
 २९३ म्रेडु उन्मादे ।

- २७९ रुजा—रोगः ।
 २८० ताडनम्—आघातः ।
 २८२ मदः—चित्तविकारः ।
 २८३ मन्थः—विलोडनम् ।
 २८४ अनादरः—परिभवः ।
 २८६ आप्लाव्यम्—आप्लवः (उत्प्लवः)
 २८७ विशरणम्—अवयवविभागः ।
 २८९ श्लाघा—आत्मप्रशंसा ।
 २९० गर्वः—अभिमानः ।
 २९२ उन्मादः—चित्तविकारः ।

२९४ कटे वर्षावरणयोः ॥ चटे
इत्येके ॥

२९५ अत-

२९६ पट गतौ ।

२९७ रट परिभाषणे ।

२९८ लट बाल्ये ।

२९९ शट रुजाविशरणगत्यवसा-
दनेषु ।

३०० वट वेष्टने ।

३०१ किट-

३०२ खिट त्रासे ।

३०३ शिट-

३०४ पिट अनादरे ।

३०५ जट-

३०६ झट सङ्घाते ।

३०७ भट भृतौ ।

३०८ तट उच्छ्राये ।

३०९ खट काङ्क्षायाम् ।

३१० नट नृत्तौ ।

३११ पिट शब्दसंघातयोः ।

३१२ हट दीप्तौ ।

३१३ षट अवयवे ।

२९४ आवरणम्—आच्छादनम् ।

२९७ परिभाषणम्—परिहासः—सनिन्दोपा-
लम्भश्च ।

२९८ बाल्यम्—बालभावः—(शिशुत्वम्) ।

२९९ रुजा-रोगः—विशरणम्—अवयव-विभा-
गः । अवसादनम्—दुःखम् ।

३०१ त्रासः—भयम् ।

३०३ अनादरः—तिरस्कारः ।

३०७ मृतिः—भरणम् ।

३१४ लुट विलोडने । डान्तोऽय-
मित्येके ।

३१५ चिट परप्रेष्ये ।

३१६ विट शब्दे ।

३१७ बिट आक्रोशे । हिट इत्येके ॥

३१८ ईट-

३१९ किट-

३२० कटी गतौ ।

३२१ मडि भूषायाम् ।

३२२ कुडि वैकल्ये । कुटीत्येके ।

३२३ मुड-

३२४ प्रुड मर्दने ।

३२५ चुडि अल्पीभावे ।

३२६ मुडि खण्डने ॥ पुडि चे-
त्येके ॥

३२७ रुटि-

३२८ लुटि स्तेये ॥ रुडि लुडि
इत्येके । रुडि-लुडि इत्यपरे ॥

३२९ स्फुटिर् विशरणे ॥ स्फुटि
इत्यपि केचित् ॥

३३० पठ व्यक्तायां वाचि ।

३३१ वठ स्थौल्ये ।

३३२ मठ मदनिवासयोः ।

३१५ परप्रेष्यः—प्रेषणम् ।

३१७ आक्रोशः—विरुद्धानुध्यानम् ।

३२३ मर्दनम्—तोडनम् ।

३२६ खण्डनम्—छेदनम् ।

३३१ स्थौल्यम्—पुष्टता ।

३३२ मदः—चित्तविकारः ।

३३३ कठ कृच्छ्रजीवने ।
 ३३४ रट परिभाषणे । रट इत्येके ।
 ३३५ हठ प्लुतिशठत्वयोः ॥ बला-
 त्कार इत्यन्ये ॥
 ३३६ रुठ-
 ३३७ लुठ-
 ३३८ उठ उपघाते ॥ ऊठ इत्येके ।
 ३३९ पिठ हिंसासंकलेशनयोः ।
 ३४० शठ कैतवे च ।
 ३४१ शुठ गतिप्रतिघाते ॥ शुठि-
 इति स्वामी ।
 ३४२ कुठि च ।
 ३४३ लुठि आलस्ये प्रतिघाते च ।
 ३४४ शुठि शोषणे ।
 ३४५ रुठि-
 ३४६ लुठि गतौ ।
 ३४७ चुडु भावकरणे ।
 ३४८ अडु अभियोगे ।
 ३४९ कडु कार्कश्ये ॥ चुडुदय-
 स्त्रयो दोषधाः ।
 ३५० क्रीडु विहारे ।
 ३५१ तुडु तोडने ॥ तूडु इत्येके ॥
 ३५२ हुडु-
 ३५३ हूडु-

३३५ प्लुतिः—प्लवनम् । शठत्वं क्रौर्यम् ।
 ३४० कैतवम्—धौर्त्यम् ।
 ३४७ भावकरणम्—अभिप्रायसूचनम् ।
 ३४९ कार्कश्यम्—काठिन्यम् ।
 ३५१ तोडनम्—दारुणं हिंसनं च ।

३५४ होडु गतौ ।
 ३५५ रौडु अनादरे ।
 ३५६ रोडु-
 ३५७ लोडु उन्मादे ।
 ३५८ अड उद्यमे ।
 ३५९ लड विलासे ॥ लल इत्येके ॥
 ३६० कड मदे ॥ कडि इत्येके ॥
 ३६१ गडिवदनैकदेशे ॥ शौट् द्वादश-
 उदात्ता उदात्तेतः परस्मै-
 भाषाः ॥ अथ षवर्गीयान्ता
 आत्मनेपदिनः स्तोभत्यन्ता-
 श्रतुस्त्रिंशत् ॥

३६२ तिपृ-
 ३६३ तेपृ-
 ३६४ षिपृ-
 ३६५ छेपृ क्षरणार्थाः ॥ आद्योऽनु-
 दात्तः ॥ तेपृ कम्पने च ॥
 ३६६ ग्लेपृ दैन्ये ।
 ३६७ टुवेपृ कम्पने ।
 ३६८ केपृ-
 ३६९ गेपृ-
 ३७० ग्लेपृ च ।
 ३७१ मेपृ-

३५६ उन्मादः—चित्तविभ्रमः ।
 ३५८ उद्यमः—उद्योगः ।
 ३५९ विलासः—क्रीडा ।
 ३६० मदः—दर्पः ।
 ३६६ दैन्यम्—खेदः ।

३७२ रेपृ-
 ३७३ लेपृ गतौ ।
 ३७४ त्रपूष् लज्जायाम् ।
 ३७५ कपि चलने ।
 ३७६ रवि-
 ३७७ लवि-
 ३७८ अवि शब्दे ।
 ३७९ लवि अवलंसने च ।
 ३८० कवृ वर्णे ।
 ३८१ क्लीवृ अधाष्टर्थे ।
 ३८२ क्षीवृ मदे ।
 ३८३ शीभृ कथने ।
 ३८४ चीभृ च ।
 ३८५ रेभृ शब्दे ॥ अभिरभी क-
 चित्पठ्येते ॥ लभि च ।
 ३८६ षुभि-
 ३८७ स्कभि प्रतिबन्धे ।
 ३८८ जभी-
 ३८९ जृभि गात्रविनामे ।
 ३९० शल्भ कथने ।
 ३९१ बल्भ भोजने ।
 ३९२ गल्भ धाष्टर्थे ।
 ३९३ श्रम्भु प्रमादे ॥ दन्त्यादिश्च ।

३७९ अवलंसनम्—अधः पतनम् ।
 ३८१ अधाष्टर्थम्—अधृष्टता (अप्रगल्भता) ।
 ३८३ कथनम्—श्लाघा ।
 ३८७ प्रतिबन्धः—अवरोधः ।
 ३८८ गात्रविनामः—तन्द्रया मुखव्यादानम् ।
 ३९२ धाष्टर्थम्—धृष्टता ।

३९४ पुभु स्तम्भे ॥ तिप्यादय
 उदात्ता अनुदात्तेत आत्मने-
 भाषाः ॥ तिपिस्त्वनुदात्तः ॥
 अथ पवर्गीयान्ताः परस्मै-
 पदिनः एकचत्वारिंशत् ॥

३९५ गुपू रक्षणे ।
 ३९६ धूप सन्तापे ।
 ३९७ जप-
 ३९८ जल्प व्यक्तायां वाचि ।
 जप मानसे च ॥
 ३९९ चप सान्त्वने ।
 ४०० षप समवाये ।
 ४०१ रप-
 ४०२ लप व्यक्तायां वाचि ।
 ४०३ चुप मन्दायां गतौ ।
 ४०४ तुप-
 ४०५ तुम्प-
 ४०६ चुप-
 ४०७ चुम्प-
 ४०८ तुफ-
 ४०९ तुम्फ-
 ४१० चुफ-
 ४११ चुम्फ हिंसार्थाः ।
 ४१२ पर्प-
 ४१३ रफ-
 ४१४ रफि-
 ४१५ अर्व-

२९६ सन्तापः—दुःखम् ।
 ३९९ सान्त्वनम्—शान्तिः ।
 ४०० समवायः—सम्बन्धः । (सम्यगवबोधो वा)

४१६ पर्व-
 ४१७ तर्व-
 ४१८ वर्व-
 ४१९ मर्व-
 ४२० कर्व-
 ४२१ खर्व-
 ४२२ गर्व-
 ४२३ शर्व-
 ४२४ षर्व
 ४२५ । चर्व गतौ ।
 ४२६ कुवि आच्छादने ।
 ४२७ लुवि-
 ४२८ तुवि अर्दने ।
 ४२९ चुवि वक्त्रसंयोगे ।
 ४३० षृभु-
 ४३१ षृम्भु हिंसार्थौ । षिभु षिम्भु
 इत्येके ॥
 ४३२ शुभ-
 ४३३ शुम्भ भाषणे । भासन इत्येके ॥
 हिंसायामित्यन्ये ॥ गुपा-
 दय उदात्ता उदात्तेतः परस्मै-
 भाषाः ॥ अथ अनुनासि-
 कान्ताः कम्प्यन्ताः आत्मने-
 पदिनो दश ॥
 ४३४ घिणि-
 ४३५ घुणि-
 ४३६ घृणि ग्रहणे ।

४३७ घुण-
 ४३८ घूर्ण भ्रमणे ।
 ४३९ पण व्यवहारे स्तुतौ च ।
 ४४० पन च ।
 ४४१ भाम क्रोधे ।
 ४४२ क्षमूष् सहने ।
 ४४३ कमु कान्तौ ॥ घिण्यादय
 उदात्ता अनुदात्तेतः आत्मने-
 भाषाः ॥ अथ कम्प्यन्ताः
 परस्मैपदिनः त्रिंशत् ॥
 ४४४ अण-
 ४४५ रण-
 ४४६ वण-
 ४४७ भण-
 ४४८ मण-
 ४४९ कण-
 ४५० कण-
 ४५१ व्रण-
 ४५२ भ्रण-
 ४५३ ध्वण शब्दार्थाः ॥ धण इत्यपि
 केचित् ॥
 ४५४ ओणृ अपनयने ।
 ४५५ शोणृ वर्णगत्योः ।
 ४५६ ओणृ सङ्घाते ।
 ४५७ श्रोणृ च ।
 ४५८ पैणृ गतिप्रेरण-श्लेषणेषु ।
 (प्रैणृ इत्यपि) ।

४२६ आच्छादनम्--आवरणम् ।

४२७ अर्दनम्--पीडनम् ।

४२९ वक्त्रसंयोगः--चुम्बनम् ।

४३७ भ्रमणम्--इतस्ततश्चलनम् ।

४५४ अपनयनम्--दूरीकरणम् ।

४५८ प्रेरणम्--प्रेषणं । श्लेषणं सम्बन्धः ।

४५९ ध्रन शब्दे । वण इत्यपि
केचित् ॥
४६० कनी दीप्तिकान्तिगतिषु ।
४६१ घन-
४६२ वन शब्दे ।
४६३ वन-
४६४ षण सम्भक्तौ ।
४६५ अम गत्यादिषु ।
४६६ द्रम-
४६७ हम्म-
४६८ मीमृ गतौ । मीमृ शब्दे च ॥
४६९ चमु-
४७० छमु-
४७१ जमु-
४७२ झमु अदने जिमु इति
केचित् ।
४७३ क्रमु पादविक्षेपे ॥ अणादय
उदात्ता उदात्तेतः परस्मै-
भाषाः ॥ अथ रेवत्यन्ता
आत्मनेपदिनश्चत्वारिंशत् ॥
४७४ अय-
४७५ वय-
४७६ पय-
४७७ मय-
४७८ चय-
४७९ तय-
४८० णय गतौ ।

४६४ सम्भक्तिः--सम्यक्सेवनम् ।
४७१ अदनम्--भक्षणम् ।
४७३ पादविक्षेपः--चरणसम्बालनम् ।

४८१ दय दानगतिरक्षणहिंसादा-
नेषु ।
४८२ रय गतौ । लय च ॥
४८३ ऊयी तन्तुसन्ताने ।
४८४ पूयी विशरणे दुर्गन्धे च ।
४८५ कनूयी शब्दे उन्दे च ।
४८६ क्षमायी विधूनने ।
४८७ स्फायी-
४८८ ओप्यायी वृद्धौ ।
४८९ तायृ सन्तानपालनयोः ।
४९० शल चलनसंवरणयोः ।
४९१ वल-
४९२ वल्ल संवरणे सञ्चरणे च ।
४९३ मल-
४९४ मल्ल धारणे ।
४९५ भल-
४९६ भल्ल परिभाषणहिंसादानेषु ।
४९७ कल शब्दसङ्ख्यानयोः ।
४९८ वल्ल अव्यक्ते शब्दे । अशब्द
इति स्वामी ॥
४९९ तेवृ-
५०० देवृ देवने ।
५०१ षेवृ-
४८३ तन्तुसन्तानम्--तन्तुविस्तारः ।
४८४ विशरणम्--अवयवविभागः ।
४८५ उन्दः--क्लेदनम् ।
४८६ विधूनम्--कम्पनम् ।
४९७ संख्यानम्--परिगणनम् ।
४९८ अशब्दः--तूष्णीम्भावः ।
४९९ देवनम्--दुःखम् ।

५०२ गेवृ-

५०३ ग्लेवृ-

५०४ पेवृ-

५०५ मेवृ-

५०६ म्लेवृ सेवने ॥ शेवृ खेवृ
क्लेवृ इत्येके ॥५०७ रेवृ प्लवगतौ ॥ अयादय
उदात्ता अनुदात्तेत आत्मने-
भाषाः अथावत्यन्ताः परस्मै-
पदिनः एकनवतिः ॥

५०८ मव्य बन्धने ।

५०९ सूक्ष्य-

५१० ईक्ष्य-

५११ ईष्य ईष्यार्थाः ।

५१२ हय गतौ ।

५१३ शुच्य अभिषवे । चुच्य
इत्येके ॥

५१४ हर्य गतिकान्त्योः ।

५१५ अल भूषणपर्याप्तिवारणेषु ॥
अयं स्वरितेदित्येके ॥

५१६ अिफला विशरणे ।

५१७ मील-

५१८ श्मील-

५१३ अभिषवः-स्नापनं स्नानं सुरासन्धानञ्च ।

५१५ भूषणम्--अलङ्करणम् । पर्याप्तिः ।

पूर्णता--वारणं । निषेधः ।

५१६ विशरणम्--अवयवविभागः ।

५१७ निमेषणम्--सङ्कोचः ।

५१९ स्मील-

५२० ह्मील निमेषणे ।

५२१ पील प्रतिष्टम्भे ।

५२२ नील वर्णे ।

५२३ शील समाधौ ।

५२४ कील बन्धने ।

५२५ कूल आवरणे ।

५२६ शूल रुजायां सङ्कोषे च ।

५२७ तूल निष्कर्षे ।

५२८ पूल सङ्घाते ।

५२९ मूल प्रतिष्ठायाम् ।

५३० फल निष्पत्तौ ।

५३१ चुल्ल भावकरणे ।

५३२ फुल्ल विकसने ।

५३३ चिल्ल शैथिल्ये भावकरणे च ।

५३४ तिल गतौ । तिल्ल इत्येके ॥

५३५ वेल्-

५३६ चेल्-

५३७ केल्-

५३८ खेल्-

५३९ ह्वेल्-

५२१ प्रतिष्टम्भः--अवरोधः । निरोधः ।

५२३ समाधिः--चित्तवृत्तिनिरोधः ।

५२५ आवरणम्--आच्छादनम् ।

५२६ रुजा--रोगः ।

५२७ निष्कर्षः--निष्कोषणं । तच्चान्तर्गतस्य
बहिर्निःसारणम् ।

५३० निष्पत्तिः--पूर्णता--सिद्धिः ।

५३१ भावकरणम्--अभिप्रायसूचनम् ।

५४० वेल्ल चलने ।
 ५४१ पेल्ल ।
 ५४२ फेल्ल ।
 ५४३ शेल्ल गतौ । पेल्ल इत्येके ।
 ५४४ रखल सञ्चलने ।
 ५४५ खल सञ्चये ।
 ५४६ गल अदने ।
 ५४७ ढल गतौ ।
 ५४८ ढल विहारणे ।
 ५४९ श्वल ।
 ५५० श्वल्ल आशुगमने ।
 ५५१ खोल्ल ।
 ५५२ खोर्क गतिप्रतिघाते ।
 ५५३ धार्क गतिचातुर्ये ।
 ५५४ त्सर छद्मगतौ ।
 ५५५ कमर हूच्छने ।
 ५५६ अम्र-
 ५५७ वम्र-
 ५५८ मम्र-
 ५५९ चर गत्यर्थाः । चरतिर्भ-
 क्षणेऽपि ॥
 ५६० छिबु निरसनने ।
 ५६१ जि जये ।

५४५ सञ्चयः—सङ्ग्रहः—एकत्रीकरणम् ।
 ५४९ आशुगमनम्—शीघ्रगतिः ।
 ५५२ गतिप्रतिघातः—गमननिरोधः ।
 ५५३ गतिचातुर्यम्—गमननैपुण्यम् ।
 ५५४ छद्मगतिः—कपटगमनम् ।
 ५५५ हूच्छनम्—कौटिल्यम् ।
 ५६० निरसनम्—थुतीकरणम् ।

५६२ जीव प्राणधारणे ।
 ५६३ । पीव-
 ५६४ मीव-
 ५६५ तीव-
 ५६६ णीव स्थौल्ये ।
 ५६७ क्षीबु-
 ५६८ क्षेबु निरसनने ।
 ५६९ उर्वी-
 ५७० तुर्वी-
 ५७१ थुर्वी-
 ५७२ दुर्वी-
 ५७३ धुर्वी हिंसार्थाः ।
 ५७४ गुर्वी उद्यमने ।
 ५७५ मुर्वी बन्धने ।
 ५७६ पूर्व-
 ५७७ पर्व-
 ५७८ मर्व पूरणे ।
 ५७९ चर्व अदने ।
 ५८० भर्व हिंसायाम् ।
 ५८१ कर्व-
 ५८२ खर्व-
 ५८३ गर्व दर्पे ।

५६२ प्राणधारणम्—जीवनम् ।
 ५६३ स्थौल्यम्—पीवरत्वम् ।
 ५६७ निरसनम्—थुतीकरणम् ।
 ५७४ उद्यमनम्—उद्योगः ।
 ५७५ बन्धनम्—निरोधः ।
 ५७६ पूरणम्—तृप्तिः ।
 ५७९ अदनम्—चर्वणम् ।
 ५८१ दर्पः—अहङ्कारः ।

५८४ अर्व ।
 ५८५ शर्व ।
 ५८६ चर्व हिंसायाम् ।
 ५८७ इवि व्याप्तौ ।
 ५८८ पिवि ।
 ५८९ मिवि ।
 ५९० णिवि सेचने । (पवी-
 त्येके) । सेवन इति त-
 रङ्गिण्याम् ।

५९१ हिवि ।
 ५९२ दिवि ।
 ५९३ धिवि ।
 ५९४ जिवि प्रीणनार्थाः ।
 ५९५ रिवि ।
 ५९६ रवि ।
 ५९७ धवि गत्यर्थाः ।
 ५९८ कृवि हिंसाकरणयोश्च ।
 ५९९ मव बन्धने ।

६०० अव रक्षणगतिकान्तिप्री-
 तितृप्त्यवगमप्रवेशश्रदणस्वा-
 म्यर्थयाचनक्रियेच्छादीप्त्य-
 वाप्त्यालिङ्गनहिंसादानभाग-

५८७ व्याप्तिः—व्यापनम् ।
 ५८८ सेचनम्—आर्द्रीभवनम् ।
 ५९४ प्रीणनम्—जीवनम् ।
 ६०० अवगमः—ज्ञानम् ।
 अवाप्तिः—प्राप्तिः ।
 आलिङ्गनम्—मिलनम् ।
 भागः—विभागः ।

वृद्धिषु । मव्यादय उदात्ता
 उदात्तेतः परस्मैभाषाः ।
 जिस्त्वनुदात्तः ।

६०१ धावु गतिशुद्ध्योः । उदात्तः
 स्वरितेदुभयतोभाषः । अथो-
 ष्मान्ता आत्मनेपदिनो
 द्विपञ्चाशत् ।

६०२ धुक्ष ।
 ६०३ धिक्ष संदीपनक्लेशनजी-
 वनेषु ।

६०४ वृक्ष वरणे ।
 ६०५ शिक्ष विद्योपादाने ।
 ६०६ भिक्ष भिक्षायामलाभे
 लाभे च ।

६०७ क्लेश अव्यक्तायां वाचि ।
 बाधन इति दुर्गः ।

६०८ दक्ष वृद्धौ शीघ्रार्थे च ।
 ६०९ दीक्ष मौण्डयेज्योपनयननि-
 यमव्रतादेशेषु ।

६०१ शुद्धिः—पवित्रता ।
 ६०२ सन्दीपनम्—ज्वलनम् ।
 क्लेशनम्—क्लेशः ।
 जीवनम्—प्रणधारणम् ।
 ६०४ वरणम्—स्वीकारः ।
 ६०५ विद्योपादानम्—विद्याग्रहणम् ।
 ६०६ अलाभः—अप्राप्तिः ।
 लाभः—प्राप्तिः ।
 ६०९ मौण्ड्यम्—केशवपनम् ।
 इज्या—यागः
 उपनयनम्—व्रतबन्धः ।
 नियमः—संयमः ।

६१० ईक्ष दर्शने ।
 ६११ ईष गतिहिंसादर्शनेषु ।
 ६१२ भाष व्यक्तायां वाचि ।
 ६१३ वर्ष स्नेहने ।
 ६१४ गेषु अन्विच्छायाम् । ग्लेषु
 इत्येके ।
 ६१५ पेषु प्रयत्नेन । (एषु इत्येके
 येषु इत्यप्यन्ये) ।
 ६१६ जेषु ।
 ६१७ णेषु-
 ६१८ एषु-
 ६१९ प्रेषु गतौ ।
 ६२० रेषु-
 ६२१ हेषु-
 ६२२ हेषु अव्यक्ते शब्दे ।
 ६२३ कासु शब्दकुत्सायाम् ।
 ६२४ भासु दीप्तौ ।
 ६२५ णासु-
 ६२६ रासु शब्दे ।
 ६२७ णस कौटिल्ये ।
 ६२८ भ्यस भये ।
 ६२९ आङः शसि इच्छायाम् ।
 ६३० असु ।
 ६३१ ग्लसु अदने ।
 ६३२ ईह चेष्टायाम् ।

व्रतम्-उपवासः ।

आदेशः-आज्ञा-(निदेशः)

६१३ स्नेहनम्-चिक्कणम् ।

६१४ अन्विच्छा-अन्वेषणम् ।

२ धातु०

६३३ वहि-
 ६३४ महि वृद्धौ । (वहित्येके)
 ६३५ अहि गतौ ।
 ६३६ गर्ह-
 ६३७ गल्ह कुत्सायाम् ।
 ६३८ बर्ह-
 ६३९ बल्ह प्राधान्ये ।
 ६४० वर्ह-
 ६४१ बल्ह परिभाषणहिंसा-
 च्छादनेषु ।
 ६४२ ण्लिह गतौ ।
 ६४३ वेह (वेह) ।
 ६४४ जह-
 ६४५ वाह (वाह) प्रयत्ने । जे-
 ह गतावपि ।
 ६४६ द्राह निद्राक्षये । निक्षेप
 इत्येके ।
 ६४७ काशु दीप्तौ
 ६४८ ऊह वितर्के ।
 ६४९ गाह विलोडने ।
 ६५० गृह ग्रहणे-
 ६५१ ग्लह च ।
 ६५२ घुषि कान्तिकरणे । घष
 इति केचित् । धुक्षादय
 उदात्ता अनुदात्तेत आ-
 त्मनेभाषाः । गृहिस्तु वेट् ।

६४० परिभाषणम्-अनृतभाषणम् ।

आच्छादनम्-आवरणम् ।

६४६ निद्राक्षयः-निद्रामङ्गः (जागरणम्) ।

६४८ वितर्कः-विचारः ।

६४९ विलोडनम्-प्रतीघातः ।

अथ अर्हत्यन्ताः पर-
 स्मैपदिन एकनवतिः ।
 ६५३ घुषिर् अविशब्दने । शब्द
 इति अन्ये पेटुः ।
 ६५४ अक्षू व्याप्तौ ।
 ६५५ तक्षू-
 ६५६ त्वक्षू तनूकरणे ।
 ६५७ उक्षू सेचने ।
 ६५८ रक्षू पालने ।
 ६५९ णिक्षू चुम्बने ।
 ६६० त्रक्षू-
 ६६१ त्रक्षू (तृक्षू घृक्षू)-
 ६६२ णक्षू गतौ ।
 ६६३ वक्षू रोषे । संघात इत्येके ।
 ६६४ मृक्षू संघाते । म्रक्षू इत्येके ।
 ६६५ तक्षू त्वचने । पक्षू परिग्रह
 इत्येके ।
 ६६६ सूक्षू आदरे । षक्षू इति
 केचित् ।
 ६६७ काक्षि-
 ६६८ वाक्षि-
 ६६९ माक्षि काङ्क्षायाम् ।
 ६७० द्राक्षि-

६५३ अविशब्दनम्—अप्रतिज्ञानम् ।
 ६५५ तनूकरणम्—तीक्ष्णीकरणम् ।
 ६६५ त्वचनम्—संवरणम्—त्वचोग्रहणञ् ।
 ६६६ आदरः—सत्कारः ।
 ६६७ काङ्क्षा—इच्छा ।
 ७० घोरवासितम्—घोरशब्दः ।

६७१ ध्राक्षि-
 ६७२ ध्वाक्षि घोरवासिते च ।
 ६७३ चूष पाने ।
 ६७४ तूष तुष्टौ ।
 ६७५ पूष वृद्धौ ।
 ६७६ मूष स्तेये ।
 ६७७ लूष-
 ६७८ रूष भूषायाम् ।
 ६७९ शूष प्रसवे ।
 ६८० यूष हिंसायाम्-
 ६८१ जूष च ।
 ६८२ भूष अलङ्कारे ।
 ६८३ ऊष रुजायाम् ।
 ६८४ इष उञ्छे ।
 ६८५ कष-
 ६८६ खष-
 ६८७ शिष-
 ६८८ जष-
 ६८९ झष-
 ६९० शष-
 ६९१ वष-
 ६९२ मष-
 ६९३ रुष-
 ६९४ रिष हिंसार्थाः ।
 ६९५ भष भर्त्सने ।
 ६९६ उष दाहे ।

६७९ प्रसवः—अभ्यनुज्ञानम् ।
 ६८३ रुजा—पीडा ।
 ६८४ उञ्छः—कणश आदानं कणिशाद्यर्जनं
 शिलम् ।
 ६९५ भर्त्सनम्—श्वरवः ।

६९७ जिषु-
 ६९८ विषु-
 ६९९ मिषु सेचने ।
 ७०० पुष पुष्टौ ।
 ७०१ श्रिषु-
 ७०२ श्लिषु-
 ७०३ प्रुषु-
 ७०४ प्लुषु दाहे ।
 ७०५ पृषु-
 ७०६ वृषु-
 ७०७ मृषु सेचने । मृषु सहने
 च । इतरौ हिंसासंक्ले-
 शनयोश्च ।
 ७०८ घृषु सङ्घर्षे ।
 ७०९ हृषु अलीके ।
 ७१० तुस-
 ७११ हस-
 ७१२ ह्रस-
 ७१३ रस शब्दे ।
 ७१४ लस श्लेषणक्रीडनयोः ।
 ७१५ घस्ल अदने ।
 ७१६ जर्ज-
 ७१७ चर्च-

७०४ दाहः—भस्मीकरणम् ।
 ७०५ सेचनम्—आर्द्रीकरणम् ।
 सहनम्—मर्षणम् ।
 ७०८ सङ्घर्षः—परामिभवेच्छा ।
 ७०९ अलीकम्—मिथ्याभाषणम् ।
 ७१४ श्लेषणम्—आलिङ्गनम् ।
 ७१६ परिभाषणम्—अनृतभाषणम् ।
 तर्जनम्—भत्सनम् ।

७१८ झर्झ परिभाषणहिंसात-
 र्जनेषु ।
 ७१९ पिस्-
 ७२० पेस् गतौ ।
 ७२१ हसे हसने ।
 ७२२ णिश समाधौ ।
 ७२३ मिश-
 ७२४ मश शब्दे रोषकृते च ।
 ७२५ शव गतौ-
 ७२६ शश प्लुतगतौ ।
 ७२७ शसु हिंसायाम् ।
 ७२८ शंसु स्तुतौ । दुर्गताविति
 दुर्गः ।
 ७२९ चह परिकल्कने ।
 ७३० मह पूजायाम् ।
 ७३१ रह त्यागे ।
 ७३२ रहि गतौ ।
 ७३३ दह-
 ७३४ दहि-
 ७३५ बृह-
 ७३६ बृहि वृद्धौ बृहि शब्दे च ।
 बृहिर् चेत्यके ।
 ७३७ तुहिर्-
 ७३८ दुहिर्
 ७३९ उहिर् अर्दने ।
 ७४० अर्ह पूजायाम् । धुषिरा-
 ७२२ समाधिः—चित्तवृत्तिनिरोधः ।
 ७२६ प्लुतगतिः—उत्प्लुत्यगमनम् ।
 ७२९ परिकल्कनम्—दम्भः शाद्यं च ।
 ७३७ अर्दनम्—पीडनम् ।

दय उदात्ता उदात्तेतः प-
रस्मैभाषाः । घसिस्त्व-
नुदात्तः । अथ कृपूपर्य-
न्ता अत्मनेपदिनण्षडि-
विंशतिः ।

- ७४१ द्युत दीप्तौ ।
७४२ श्विता वर्णे ।
७४३ जिमिदा स्नेहने ।
७४४ जिष्विदा स्नेहनमोचन-
योः । मोहनयोरित्येके ।
जिष्विदा चेत्येके ।
७४५ रुच दीप्तावभिप्रीतौ च ।
७४६ घुट परिवर्तने ।
७४७ रुट-
७४८ लुट-
७४९ लुठ प्रतिघाते ।
७५० शुभ दीप्तौ ।
७५१ शुभ सञ्चलने ।
७५२ णभ-
७५३ तुभ हिंसायाम् । आद्यो-
ऽभावेऽपि ।
७५४ संसु-
७५५ ध्वंसु-

- ७४१ दीप्तिः—प्रकाशः ।
७४४ स्नेहनम्—चिक्कणम् ।
मोचनम्—त्यागः ।
मोहनम्—वशीकरणम् ।
७४५ अभिप्रीतिः—अभिलाषः ।
७४६ परिवर्तनम्—सञ्चालनम् ।
७५४ अवसंसनम्—अधःपतनम् ।

७५६ भंसु अवसंसने । ध्वं-
सु गतौ च । भंशु इत्यपि-
केचित् । तृतीय एव ता-
लव्यान्त इत्यन्ये ।

- ७५७ संभु विश्वासे ।
७५८ वृतु वर्तने ।
७५९ वृधु वृद्धौ ।
७६० शृधु शब्दकुत्सायाम् ।
७६१ स्यन्दू प्रस्रवणे ।
७६२ कृपू सामर्थ्ये । द्युतादय
उदात्ता अनुदात्तेतः आ-
त्मनेभाषा । वृत् । अथ
त्वरत्यन्ताः त्रयोदशात्म-
नेपदिनः पितश्च ।

- ७६३ घट चेष्टायाम् ।
७६४ व्यथ भयसञ्चलनयोः ।
७६५ प्रथ प्रख्यानै ।
७६६ प्रस विस्तारे ।
७६७ म्रद मर्दने ।
७६८ स्खद स्खदने ।
७६९ क्षजि गतिदानयोः ।
७७० दक्ष गतिहिंसनयोः ।
७७१ क्रप कृपायां गतौ च ।

- ७५७ विश्वासः—विस्त्रम्भः ।
७५८ वर्तनम्—स्थितिः ।
७६१ प्रस्रवणम्—निस्यन्दनम् ।
७६२ सामर्थ्यम्—पराक्रमः ।
६६३ चेष्टा—व्यापारः ।
७६५ प्रख्यानम्—प्रसिद्धिः ।
७६७ मर्दनम्—पीडनम् ।
७६८ स्खदनम्—विद्रावणम् ।

७७२ कदि-
 ७७३ क्रदि-
 ७७४ कृदि वैकल्य इ-
 त्येके । त्रयोऽप्यनिदितइति
 नन्दी । इदित इतिस्वामी
 कदिक्रदी इदितौ क्रद कृद
 इति चानिदितौ इति मै-
 त्रेयः ।
 ७७५ जित्वरा सम्भ्रमे । घटा-
 दयः पितः । उदात्ता अ-
 नुदात्तेत आत्मनेभाषाः ।
 अथ फणान्ताः परस्मैप-
 दिनः ।
 ७७६ ज्वर रोगे ।
 ७७७ गड सेचने ।
 ७७८ हेड वेष्टने ।
 ७७९ वट-
 ७८० भट परिभाषणे ।
 ७८१ णट नृत्तौ । नतावित्येके ।
 गतावित्यन्ये ।
 ७८२ षृक प्रतिघाते ।
 ७८३ चक तृप्तौ ।
 ७८४ कखे हसनै ।
 ७८५ रगे शङ्कायाम् ।

७८६ लगे सङ्गे ।
 ७८७ हगे-
 ७८८ हगे-
 ७८९ षगे-
 ७९० ष्टगे संवरणे ।
 ७९१ कगे नोच्यते ।
 ७९२ अक-
 ७९३ अग कुटिलायां गतौ ।
 ७९४ कण-
 ७९५ रण गतौ ।
 ७९६ चण-
 ७९७ शण-
 ७९८ श्रण दाने च । शण गता-
 वित्यन्ये ।
 ७९९ अथ (अथ श्रुथ)
 ८०० ऋथ-
 ८०१ क्रथ-
 ८०२ कृथ हिंसार्थाः ।
 ८०३ वन च । वनु च नोच्यते ।
 ८०४ ज्वल दीप्तौ ।
 ८०५ हल-
 ८०६ हल चलने ।
 ८०७ स्मृ आध्याने ।
 ८०८ दृ भये ।
 ८०९ नृ नये ।
 ८१० श्रा पाके । मारणतोषण-
 निशामनेषु ।

७७२ वैकुव्यम्- विकलता ।
 ७७५ सम्भ्रमः-शीघ्रता ।
 ७७६ रोगः-व्याधिः ।
 ७७७ सेचनम्-आर्दीकरणम् ।
 ७७८ वेष्टनम्-परिवेष्टनम् ।
 ७७९ परिभाषणम्-श्वरवः ।

७८७ संवरणम्-स्वीकारः ।
 ७९२ कुटिलगतिः-क्रूरगमनम् ।
 ८०७ अध्यानम्-उत्कण्ठापूर्वकम् ।
 ८०९ नयः-प्रापणम् ।
 ८१० मारणम्-हिंसा ।
 तोषणम्-तुष्टिः ।

- ८११ ज्ञा । निशानेष्विति पा-
ठान्तरम् ।
८१२ चलिः कम्पने-
८१३ छदिर् ऊर्जनै ।
८१४ लडिः जिह्वोन्मथनै ।
८१५ मदी हर्षग्लेपनयोः ।
८१६ ध्वन शब्दे । दलि-वलि-
स्खलि-रणि-ध्वनि-त्र-
पि-क्षपयश्चेति भोजः ।
८१७ स्वन अवतंसनै । घटा-
दयो मितः । जनी-जूष्-
कसु-रञ्जो-ऽमन्ताश्च ।
ज्वल-हल-हल-नमाम-
नुपसर्गाद्वा । ग्ला-स्त्रा-
वनु-चमां च । न कमि-
अमि-चमाम् ।
८१८ शमो दर्शने ।
८१९ यमोऽपरिवेषणे ।
८२० स्खदिर् अवपरिभ्यां च ।
८२१ फण गतौ । घटादयः फ-
णान्ता मितः । वृत् । ज्व-
रादय उदात्ता उदात्तेतः
परस्मैभाषाः ।

- निशामनम्— तीक्ष्णीकरणम् ।
८१३ ऊर्जनम्—बलम् ।
८१४ जिह्वोन्मथम्—जिह्वा शपनम् ।
८१५ ग्लेपनम्—दैन्यम् ।
८१९ अपरिवेषणम्—अभोजनम् ।

- ८२२ राजृ दीप्तौ । उदात्तः स्व-
रितेदुभयतो भाषाः ।
८२३ दुभ्राजृ-
८२४ दुभ्राशृ-
८२५ दुभ्लाशृ दीप्तौ । उदा-
त्ता अनुदात्तेतः आत्मनै-
भाषाः । अथ क्षरत्यन्ताः
परस्मैपदिनः ।
८२६ स्युमु-
८२७ स्वन-
८२८ ध्वन शब्दे । फणादयो
गताः ।
८२९ षम-
८३० ष्टम अवैकल्ये । वृत् ।
८३१ ज्वल दीप्तौ ।
८३२ चल कम्पने ।
८३३ जल घातने ।
८३४ टल-
८३५ ट्वल वैक्लव्ये ।
८३६ ष्टल स्थाने ।
८३७ हल विलेखने ।
८३८ णल गन्धे । बन्धन इत्ये-
के ।
८३९ पल गतौ ।

- ८२२ दीप्तिः—शोभा ।
८२९ अवैकल्यम्—अविकलता ।
५३२ कम्पनम्—विधूननम् ।
८३३ घातनम्—तैक्ष्ण्यम् ।
८३४ वैक्लव्यम्—भयजनितोद्विग्नता ।
८३६ स्थानम्—उपवेशनाधिकरणम् ।
८३७ विलेखनम्—आकर्षणम् ।

- ८४० बल प्राणने धान्यावरो
धने च ।
८४१ पुल महत्त्वे ।
८४२ कुल संस्त्याने बन्धुषु च ।
८४३ शल-
८४४ हुल-
८४५ पल्ल गतौ । (हुल हिं-
सायां संवरणे च) ।
८४६ कथे निष्पाके ।
८४७ पथे गतौ ।
८४८ मथे विलोडने ।
८४९ दुवम् उद्विरणे ।
८५० भ्रमु चलने ।
८५१ क्षर सञ्चलने । स्यामाद-
य उदात्तेतः परस्मैभाषाः ।
८५२ षह मर्षणे । उदात्तोऽनु-
दात्तेदात्मनेभाषाः ।
८५३ रमु क्रीडायाम् । रम ई-
ति माधवः । अनुदात्तोऽ-
नुदात्तेदात्मनेभाषः । अ-
थ कसन्ताः परस्मैपदिनः ।

- ८४० प्राणनम्—जीवधारणम् ।
८४१ महत्त्वम्—उत्कृष्टता ।
८४२ संस्त्यानम्—सङ्घातः ।
बन्धुः—बन्धुतानुकूलव्यापारः ।
८४६ निष्पाकः—नितरां पाचनम् ।
८४८ विलोडनम्—प्रतीघातः ।
८४९ उद्विरणम्—उद्वमनम् ।
८५२ मर्षणम्—क्षमाऽभिभवश्च ।
८५३ क्रीडा—विहारः ।

- ८५४ षल्ल विशरणगत्यवसा-
दनेषु ।
८५५ शल्ल शातने ।
८५६ क्रुश आह्वाने रोदने च ।
षदादयस्त्रयोऽनुदात्ता उ-
दात्तेतः परस्मैभाषाः ।
८५७ कुच सम्पर्चनकौटिल्य-
प्रतिष्ठम्भविलेखनेषु ।
८५८ बुध अवगमने ।
८५९ रुह बीजजन्मनि प्रादुर्भा-
वे च ।
८६० कस गतौ । वृत् । कुचा-
दय उदात्ता उदात्तेतः
परस्मैभाषाः । रुहिस्त्व-
नुदात्तेतः । ज्वलादिर्ग-
तः । अथ गुहृत्यन्ताः स्व-
रितेतः ।
८६१ हिक्क अव्यक्ते शब्दे ।
८६२ अञ्चु गतौ याचने च ।
अचु इत्येके । अचि इत्य-
परे ।

- ८६३ टुयाचृ याच्ञायाम् ।
८६४ रेट् परिभाषणे ।

- ८५४ विशरणम्—अवयवविभागः ।
८५५ शातनम्—पीडनम् ।
८५६ आह्वानम्—सम्बोधनम् ।
८५९ बीजजन्म—बीजोत्पत्तिः ।
प्रादुर्भावः—अतिक्रान्तोत्पत्तिः ।
८६४ परिभाषणम्—श्वरवः ।

- ८६५ चते-
 ८६६ चदे याचने ।
 ८६७ प्रोथृ पर्याप्तौ ।
 ८६८ मिहृ-
 ८६९ मेह मेधाहिंसनयोः । था-
 न्ताविमाविति स्वामी ।
 धान्ताविति न्यासः ।
 ८७० मेधृ सङ्गमे च ।
 ८७१ णिहृ-
 ८७२ णेह कुत्सासन्निकर्षयोः ।
 ८७३ शृधु-
 ८७४ मृधु उन्दने ।
 ८७५ बुधिर् बोधने ।
 ८७६ उबुन्दिर् निशामने ।
 ८७७ वेणु गतिज्ञानचिन्तानि-
 शामनवादित्रग्रहणेषु ।
 नान्तोऽप्ययम् ।
 ८७८ खनु अवदारणे ।
 ८७९ चीवृ आदानसंवरणयोः ।
 ८८० चाय पूजानिशामनयोः ।
 ८८१ व्यय गतौ
 ८८२ दाशृ दाने ।
 ८८३ भेषृ भये । गतावित्येके ।
 ८८४ भ्रेषृ-

- ८६७ पर्याप्तिः—पूर्णता ।
 ८७१ कुत्सा—निन्दा—सन्निकर्षः—सामीप्यम् ।
 ८७३ उन्दनम्—क्लेदनम् ।
 ८७६ निशामनम्—चाक्षुषज्ञानम् ।
 ८७८ अवदारणम्—खननम् ।
 ८७९ आदानम्—ग्रहणम् संवरणम्—स्वीकारः ।

- ८८५ भ्लेषृ गतौ ।
 ८८६ अस गतिदीप्त्यादानेषु ।
 अष इत्येके ।
 ८८७ स्पश बाधनस्पर्शनयोः ।
 ८८८ लष कान्तौ ।
 ८८९ चष भक्षणे ।
 ८९० छष हिंसायाम् ।
 ८९१ झष आदानसंवरणयोः ।
 ८९२ भ्रक्ष-
 ८९३ भ्लक्ष अदाने ।
 (भक्ष इति मैत्रेयः) ।
 ८९४ दासृ दाने ।
 ८९५ माह माने ।
 ८९६ गुह संवरणे । हिकादय
 उदात्ताः स्वरितेत उभ-
 यतोभाषाः ।
 अथाजन्ता उभयपदिनः ।
 ८९७ श्रिञ् सेवायाम् । उदात्त
 उभयतो भाषः ।
 ८९८ भृञ् भरणे ।
 ८९९ हृञ् हरणे ।
 ९०० धृञ् धारणे ।
 ९०१ णीञ् प्रापणे । भृजादय-
 श्रत्वारोऽनुदात्ता उभय-
 तो भाषाः । अथ अजन्ताः
 परस्मैपदिनः ।

- ८८७ स्पर्शनम्—ग्रथनम् ।
 ८८८ भरणम्—पोषणम् ।
 ८९९ हरणम्—प्रापणम्, स्वीकारः, स्तेयम्,
 नाशनञ्च ।

- ९०२ घेट् पाने ।
 ९०३ ग्लै-
 ९०४ म्लै हर्षक्षये ।
 ९०५ छै न्यकरणे ।
 ९०६ द्रै स्वप्ने ।
 ९०७ भ्रै तृप्तौ ।
 ९०८ ध्यै चिन्तायाम् ।
 ९०९ रै शब्दे ।
 ९१० स्तयै-
 ९११ ष्ट्यै शब्दसङ्घातयोः ।
 ९१२ खै खदने ।
 ९१३ क्षै-
 ९१४ जै-
 ९१५ पै क्षये ।
 ९१६ कै-
 ९१७ गै शब्दे ।
 ९१८ शै-
 ९१९ श्रै पाके । स्रै इति केषु-
 चित्पाठः ।
 ९२० पै-
 ९२१ ओवै शोषणे ।
 ९२२ छै-
 ९२३ ष्णै वेष्टने । शोभायां चे-
 त्येके ।
 ९२४ दैप् शोधने
 ९२५ पा पाने ।

- ९०३ हर्षक्षयः—धातुक्षयः ।
 ९०५ न्यकरणम्—तिरस्कारः ।

- ९२६ ब्रा गन्धोपादाने ।
 ९२७ ध्मा शब्दाग्निसंयोगयोः ।
 ९२८ घ्रा गतिनिवृत्तौ ।
 ९२९ म्रा अभ्यासे ।
 ९३० दाण् दाने ।
 ९३१ ह्रु कौटिल्ये ।
 ९३२ स्मृ शब्दोपतापयोः ।
 ९३३ स्मृ चिन्तायाम् ।
 ९३४ ह्रु संवरणे ।
 ९३५ स्तु गतौ ।
 ९३६ कृ गतिप्रापणयोः ।
 ९३७ गृ-
 ९३८ घृ सेचने ।
 ९३९ ध्रु हृच्छने ।
 ९४० स्तु गतौ ।
 ९४१ पु प्रसवैश्वर्ययोः ।
 ९४२ श्रु श्रवणे ।
 ९४३ भ्रु स्थैर्ये
 ९४४ दु-
 ९४५ द्रु गतौ ।
 ९४६ जि-
 ९४७ जि अभिभवे । धयत्या-
 दयोऽनुदात्ताः परस्मैभा-

- ९२६ गन्धोपादानम्—गन्धग्रहणम् ।
 ९२८ गतिनिवृत्तिः—गमनविरोधः ।
 ९३१ कौटिल्यम्—क्रौर्यम् ।
 ९३२ उपतापः—रोगः ।
 ९३३ चिन्ता—स्मृतिः ।
 ९३९ हृच्छनम्—कौटिल्यम् ।
 ९४६ अभिभवः—न्यूनीकरणं-न्यूनीभवनं च ।

षाः अथ डीडन्ता डितः ।

९४८ षिड् ईषद्धसने ।

९४९ गुड् अव्यक्ते शब्दे ।

९५० गाड् गतौ ।

९५१ कुड्-

९५२ घुड्-

९५३ उड्-

९५४ डुड् शब्दे । उड् कुड्
खुड् गुड् घुड् डुड् इ-
त्यन्ये ।

९५५ च्युड्-

९५६ ज्युड्-

९५७ मुड्-

९५८ प्लुड् गतौ । क्लुड् इत्येके ।

९५९ रुड् गतिरेषणयोः ।

९६० धृड् अवध्वंसने ।

९६१ मेड् प्रणिदाने ।

९६२ देड् रक्षणे ।

९६३ झ्यैड् गतौ ।

९६४ प्यैड् वृद्धौ ।

९६५ त्रेड् पालने । षिड्ङा-
दयोऽनुदात्ता आत्मनै-
भाषाः ।

९६६ पूड् पवने ।

९५९ रेषपम्—हिंसा ।

९६० अवध्वंसनम्—विनाशः ।

९६१ प्रणिदानम्—विनिमयः—प्रत्यर्पणं च ।

९६६ पवनम्—पवित्रीकरणम् ।

९६७ मूड् बन्धने ।

९६८ डीड विहायसा गतौ ।

पूडादयस्त्रय उदात्ता आ-
त्मनैभाषाः ।

९६९ तृ प्लवनतरणयोः । उ-

दात्तः परस्मैभाषः । अ-

थाष्टावात्मनैपदिनः ।

९७० गुप गोपने ।

९७१ तिज निशाने ।

९७२ मान पूजायाम् ।

९७३ बध बन्धने । गुपादय-
श्चत्वार उदात्ता अनुदा-
त्तेत आत्मनैभाषाः ।

९७४ रभ राभस्ये ।

९७५ डुलभष् प्राप्तौ ।

९७६ ष्वञ्ज परिष्वङ्गे ।

९७७ हृद पुरीषोत्सर्गे । रभा-
दयश्चत्वार उदात्ता अनु-
दात्तेत आत्मनैभाषाः ।

९७८ जिष्विदा अव्यक्ते शब्दे ।
उदात्त उदात्तेत् परस्मै-
भाषः ।

९६८ विहायसागतिः—आकाशमार्गेणगमनम् ।

९६९ प्लवनम्—प्लुतगतिः ।

तरणम्—प्लवनं—सन्तरणं च ।

९७० गोपनम्—रक्षणम् ।

९७१ निशानम्—तीक्ष्णीकरणम् ।

९७४ राभस्यम्—रभसक्रिया ।

९७६ परिष्वङ्गः—आलिङ्गनम् ।

९७७ पुरीषोत्सर्गः—मलत्यागः ।

९७९ स्कन्दिर् गतिशोषणयोः ।
 ९८० यभ मैथुने ।
 ९८१ णम प्रहृत्वे शब्दे च ।
 ९८२ गम्ल-
 ९८३ सृण्लृ गतौ ।
 ९८४ यम उपरमे ।
 ९८५ तप सन्तापे ।
 ९८६ त्यज हानौ ।
 ९८७ षज्ज संगे ।
 ९८८ दृशिर् प्रेक्षणे ।
 ९८९ दंश दशने ।
 ९९० कृष विलेखने ।
 ९९१ दह भस्मीकरणे ।
 ९९२ मिह सेचने । स्कन्दाद-
 योऽनुदात्ता उदात्तेतः प-
 रस्मैभाषाः ।
 ९९३ कित निवासे रोगापनयने
 च । उदात्तेत् परस्मै-
 भाषः । अथ वहत्यन्ताः
 स्वरितेतः ।
 ९९४ दान खण्डने ।
 ९९५ शान तेजने । उदात्तौ

९८० मैथुनम्—सुरतकर्म ।
 ९८१ प्रहृत्वम्—प्रणमनम् ।
 ९८४ उपरमः—निवृत्तिः ।
 ९८९ दशनम्—दंष्ट्राव्यापारः ।
 ९९० विलेखनम्—आकर्षणम् ।
 ९९३ रोगापनयनम्—रोगदूरीकरणम् ।
 ९९५ तेजनम्—निशामनम् ।

स्वरितेतावुभयतोभाषौ ।
 ९९६ डुपचष् पाके ।
 ९९७ षच समवाये ।
 ९९८ भज सेवायाम् ।
 ९९९ रञ्ज रागे ।
 १००० शप आक्रोशे ।
 १००१ त्विष दीप्तौ ।
 १००२ यज देवपूजासङ्गतिकर-
 णदानेषु ।
 १००३ डुवप् बीजसन्ताने । छे-
 दनेऽपि ।
 १००४ वह प्रापणे । पचादयो-
 अनुदात्ताः स्वरितेत उ-
 भयतोभाषाः । षचिस्तू-
 दात्तः ।
 १००५ वस निवासे । अनुदात्त
 उदात्तेत् परस्मैभाषः ।
 १००६ वेञ् तन्तुसन्ताने ।
 १००७ व्येञ् संवरणे ।
 १००८ ह्वेञ् स्पर्धायां शब्दे च ।
 वेजादयस्त्रयोऽनुदात्ता
 उभयतोभाषाः । अथ
 परस्मैपदिनौ ।

९९७ समवायः—सम्बन्धः ।
 १००० आक्रोशः—विरुद्धानुध्यानम् ।
 १००३ बीजवपनम्—बीजस्यक्षेत्रेविकिरणम् ।
 अस्य धातोः छेदनमप्यर्थः ।
 १००६ तन्तुसन्तानम्—वस्त्रनिर्माणम् ।
 १००७ संवरणम्—स्वीकारः ।
 १००८ स्पर्धा—अन्याभिभवेच्छा ।

१००९ वद व्यक्तायां वाचि ।
 १०१० दुओश्चि गतिवृद्धयोः ।
 वृत् । यजादिस्समाप्तः ।
 अयं वदतिश्चोदात्तौ प-
 रस्मैभाषौ । चुलुम्पत्या-
 दिश्च भ्वादौ द्रष्टव्याः ।
 तस्य आकृतिगणत्वात् ।
 कृतिः सौत्रश्च सजुगु-
 प्साकृपयोः । इति श
 व्विकरणा भ्वादयः ॥ १ ॥
 (१०१०)

अथ अदादयः

१०११ अद भक्षणे ।
 १०१२ हन हिंसागत्योः । अ-
 नुदात्ताबुदात्तेतौ पर-
 स्मैपदिनौ । अथ चत्वा
 रः स्वरितेतः ।
 १०१३ द्विष अप्रीतौ ।
 १०१४ दुह प्रपूरणे ।
 १०१५ दिह उपचये ।
 १०१६ लिह आस्वादने । द्वि
 षादयोऽनुदात्ताः स्वरि-

१००९ व्यक्तवाक्—स्फुटवचनम् ।

१०१३ अप्रीतिः—अपकारः—(अनिष्ट-
 करणम्) ।

१०१४ प्रपूरणम्—प्रपूर्तिः (दोहनम्) ।

१०१५ उपचयः—वृद्धिः ।

१०१६ आस्वादनम्—अनुभवः ।

तेत उभयतोभाषाः ।
 १०१७ चक्षिङ् व्यक्तायां वा-
 चि । अयं दर्शनेऽपि ।
 अनुदात्तोऽनुदात्तेत् आ-
 त्मनेपदी । अथ पृच्य-
 न्ताः अनुदात्तेतो दश ।

१०१८ ईर गतौ कम्पने च ।
 १०१९ ईड स्तुतौ ।
 १०२० ईश ऐश्वर्ये ।
 १०२१ आस उपवेशने ।
 १०२२ आङः शासु इच्छायाम् ।
 १०२३ वस आच्छादने ।
 १०२४ कसि गतिशासनयोः ।
 अयमनिदिति केचित् ।
 कस इत्येके । कश ई-
 त्यपि ।

१०२५ णिसि चुम्बने ।
 १०२६ णिजि शुद्धौ ।
 १०२७ शिजि । अव्यक्तेशब्दे ।
 १०२८ पिजि पर्णे सम्पर्चन इ-
 त्येके । उभयत्रेत्यन्ये ।
 अवयव इत्येके । अव्य-
 क्ते शब्दे इतीतरे । पृ-
 जि इत्येके ।

१०२० ऐश्वर्यम्—सम्पत्तिः ।

१०२१ उपवेशनम्—आसनग्रहणम् ।

१०२३ आच्छादनम्—आवरणम् ।

१०२४ शासनम्—निर्देशः (दण्डः) ।

- १०२९ वृजी वर्जने । वृजि इ-
त्यन्ये ।
१०३० पृची सम्पर्चने । ईरा-
दय उदात्ता अनुदात्तेतः
आत्मनैभाषाः ।
१०३१ षूङ् प्राणिगर्भविमोचने ।
१०३२ शीङ् स्वप्ने । उदात्ता-
वात्मनैभाषौ । अथ स्तौ-
त्यन्ताः परस्मैपदिनो
दश ।
१०३३ यु मिश्रणेऽमिश्रणे च ।
१०३४ रु शब्दे । तु इति सौत्रो
धातुः-गतिवृद्धिर्हिंसासु ।
१०३५ णु स्तुतौ ।
१०३६ टुक्षु शब्दे ।
१०३७ क्षणु तेजने ।
१०३८ णु प्रस्रवणे । युप्रभृतय
उदात्ता उदात्ततः परस्मै-
भाषाः ।
१०३९ ऊर्णुञ् आच्छादने ।
उदात्त उभयतोभाषः ।
१०४० द्यु अभिगमने ।

- १०२९ वर्जनम्—त्यागः (परिहारः) ।
१०३० सम्पर्चनम्—कौटिल्यम् ।
१०३१ प्राणिगर्भविमोचने—प्रणिप्रसवः ।
१०३३ मिश्रणम्—मेलनम् । अमिश्रणम्,
अमेलनम् ।
१०३७ तेजनम्—तीक्ष्णीकरणम् ।
१०३८ प्रस्रवणम्—निस्यन्दनम् ।
१०४० अभिगमनम्—सर्वतो गमनम् ।

- १०४१ पु प्रसवैश्वर्ययोः ।
१०४२ कु शब्दे ।
१०४३ ष्टुञ् स्तुतौ । द्युप्रभृ-
तयोऽनुदात्ताः परस्मै-
भाषाः । स्तौतिस्तूभ-
यतो भाषः ।
१०४४ ब्रूञ् व्यक्तायां वाचि ।
उदात्त उभयते भाषः ।
अथ शास्यन्ताः परस्मै-
पदिनः ।
१०४५ इण् गतौ ।
१०४६ इङ् अध्ययने । नित्यम-
धिपूर्वः ।
१०४७ इक् स्मरणे । अयमप्य-
धिपूर्वः ।
१०४८ वी गतिव्याप्तिप्रजनका-
न्त्यसनखादनेषु । (ई च) ।
१०४९ या प्रापणे ।
१०५० वा गतिगन्धनयोः ।
१०५१ भा तीतौ ।
१०५२ णा शौचे ।
१०५३ श्रा पाके ।
१०५४ द्रा कुत्सायां गतौ ।
१०५५ प्सा भक्षणे ।
१०५६ पा रक्षणे ।

- १०४६ अध्ययनम्—पठनम् ।
१०४७ स्मरणम्—चिन्तनम् ।
१०४८ प्रजनम्—गर्भग्रहणम् ।
१०५४ कुत्सागतिः—गर्हितगमनम् ।

१०५७ रा दाने ।
 १०५८ ला आदाने । द्वावपि
 दाने इति चन्द्रः ।
 १०५९ दाप् लवने ।
 १०६० ख्या प्रकथने ।
 १०६१ प्रा पूरणे ।
 १०६२ मा माने ।
 १०६३ वच् परिभाषणे । इणप्र-
 भृतयो ऽनुदात्ताः पर-
 स्मैभाषाः । इङ् त्वा-
 त्मनेपदी ।
 १०६४ विद् ज्ञाने ।
 १०६५ अस भुवि ।
 १०६६ मृजू शुद्धौ ।
 १०६७ रुदिर् अश्रुविमोचने ।
 विदादय उदात्ता उदा-
 त्तैः परस्मैभाषाः ।
 १०६८ जिष्वप् शये । अनुदा-
 त्तः परस्मैभाषः ।
 १०६९ श्वस् प्राणने-
 १०७० अन च ।

१०५८ आदानम्—ग्रहणम् ।
 १०५९ लवनम्—छेदनम् ।
 १०६३ परिभाषणम्—सर्वतः कथनम् ।
 १०६७ अश्रुविमोचनम्—नेत्रजलत्यागः ।
 (रोदनम्) ।
 १०६८ शयः—शयनं (निद्रा) ।
 १०६९ प्राणनं—जीवनम् ।

१०७१ जक्ष-भक्षहसनयोः । वृत् ।
 १०७२ जागृ निद्राक्षये ।
 १०७३ दरिद्रा दुर्गतौ ।
 १०७४ चकासु दीप्तौ ।
 १०७५ शासु अनुशिष्टौ । श्व-
 सादय उदात्ता उदात्ते-
 तः परस्मैभाषाः । अथ
 पञ्चधातवश्छान्दसाः ।
 १०७६ दीधीङ् दीप्तिदेवनयोः ।
 १०७७ वेवीङ् वेतिना तुल्ये ।
 उदात्तावात्मनैभाषौ ।
 १०७८ षस-
 १०७९ षस्ति स्वप्ने ।
 १०८० वश कान्तौ । षसाद-
 य उदात्ता उदात्तैः प-
 रस्मैभाषाः ।
 १०८१ चर्करीतं च ।
 १०८२ हुङ् अपनयने अनु-
 दात्त आत्मनैभाषः । इ-
 ति लुग्विकरणा अदाद-
 यः ॥ २ ॥ (७२)

१०७२ निद्राक्षयः—जागरणम् ।
 १०७३ दुर्गतिः—दुःखम् ।
 १०७४ दीप्तिः—प्रकाशः ।
 १०७५ अनुशिष्टिः—अनुशासनम् ।
 १०७६ देवनम्—दुःखम् ।
 १०८० कान्तिः—इच्छा ।
 १०८२ अपनयनम्—दूरीकरणम् ।

अथ जुहोत्यादयः

- १०८३ हु दानादनयोः । आ-
दाने चेत्येके । प्रीणने
ऽपीति भाष्यम् ।
१०८४ जिभी भये ।
१०८५ ह्री लज्जायाम् । जुहो-
त्यादयोऽनुदात्ताः पर-
स्मैभाषाः ।
१०८६ पृ पालनपूरणयोः । पृ-
इत्येके । उदात्तः पर-
स्मैभाषः ।
१०८७ डुभृञ् धारणपोषण-
योः । अनुदात्त उभ-
यतो भाषः ।
१०८८ माङ् माने शब्दे च ।
१०८९ ओहाङ् गतौ । अनु-
दात्ता वात्मनेपदिनौ ।
१०९० ओहाक् त्यागे । अनुदा-
त्तः परस्मैपदी ।
१०९१ डुदाञ् दाने ।
१०९२ डुधाञ् धारणपोषण-
योः । दान इत्यप्येके ।
अनुदात्ताबुभयतोभाषौ ।
अथ त्रयः स्वरितेतः ।

- १०८३ दानं—वितरणम् । अदानं—भक्षणम् ।
१०८६ पूरणम्—तृप्तिः ।
१०८७ पोषणम्—पालनम् ।
१०९१ दानं—स्वस्वत्वनिवृत्तिपूर्वकपरस्व-
त्वोत्पादनम् ।

- १०९३ णिजिर् शौचपोषणयोः ।
१०९४ विजिर् पृथग्भावे ।
१०९५ विष्लृ व्यातौ । णिजि-
रादयोऽनुदात्ताः स्वरि-
तेत उभयतोभाषाः ।
अथ आगणान्ताः एका-
दश परस्मैपदिनश्छान्द-
साश्च ।
१०९६ घृ क्षरणदीप्त्योः ।
१०९७ ह्र प्रसह्यकरणे ।
१०९८ ऋ-
१०९९ सृ गतौ । घृप्रभृतयो
ऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ।
११०० भस भर्त्सनदीप्त्योः । उ-
दात्त उदात्तेत् परस्मै-
पदी ।
११०१ कि ज्ञाने । अनुदात्तः
परस्मैपदी ।
११०२ तुर त्वरणे ।
११०३ धिष शब्दे ।
११०४ धन धान्ये ।
११०५ जन जनने । तुरादय
उदात्ता उदात्तेतः पर-
स्मैभाषाः : (२३)

- ११९४ पृथग्भावः—पृथक्करणम्
१०९५ व्याप्तिः—सम्बन्धः ।
१०९६ क्षरणं—प्रस्रवणम् ।
१०९७ प्रसह्यकरणम्—बलात्कारकरणम् ।
११०० भर्त्सनम्—अपकारः ।
११०५ जननम्—उत्पत्तिः ।

११०६ गा स्तुतौ । अनुदात्तः
परस्मैभाषः । घृप्रभृत-
य एकादश च्छन्दसि ।
इयति भाषायामपि ।
इति श्लुविकरणा जु-
होत्यादयः ॥ ३ ॥

अथ दिवादयः

अथ उदात्ताः झृषन्ताः
परस्मैपदिनः ।

११०७ दिवु क्रीडाविजिगीषा-
व्यवहारद्युतिस्तुतिमो-
दमदस्वप्नकान्तिगतिषु ।

११०८ षिवु तन्तुसन्ताने ।

११०९ स्त्रिवु गतिशोषणयोः ।

१११० षिवु निरसने । केचि-
दिहंमं न पठन्ति ।

११११ ण्सु अदने । आदान
इत्येके । अदर्शन इत्यपरे ।

१११२ ण्सु निरसने ।

१११३ क्नसु ह्वरणदीप्तयोः ।

१११४ व्युष दाहे-

१११५ प्लुष च ।

११०७ क्रीडा—विहार । विजिगीषा—
विजयेच्छा । व्यवहारः—व्यापारः ।

द्युतिः—कान्तिः । मोदः—हर्षः ।

११०८ तन्तुसन्तानः—क्षेत्रे विकिरणं—गर्भा-
धानम् ।

१११० निरसनम्—घृतीकरणम् ।

१११३ ह्वरणं—कौटिल्यम् ।

१११६ नृती गात्रविक्षेपे ।

१११७ त्रसी उद्वेगे ।

१११८ कुथ पूतीभावे ।

१११९ पुथ हिंसायाम् ।

११२० गुध परिवेष्टने ।

११२१ क्षिप प्रेरणे ।

११२२ पुष्प विकसने ।

११२३ तिम-

११२४ षिम-

११२५ षीम आर्द्रीभावे ।

११२६ व्रीड चोदनै लज्जायाञ्च ।

११२७ इष गतौ ।

११२८ षह-

११२९ षुह चक्यर्थे ।

११३० जृष-

११३१ झृष् वयोहानौ । दिवा-
दय उदात्ता उदात्तेतः
परस्मैभाषाः । क्षिपिस्त्व-
नुदात्तः ।

११३२ षूङ् प्राणिप्रसवे ।

११३३ दूङ् परितापे । उदात्ता-
वात्मने भाषौ ।

११३४ दीङ् क्षये ।

११३५ डीङ् विहायसा गतौ ।

१११६ गात्रविक्षेपः—नर्तनम् ।

१११७ उद्वेगः—त्रासः ।

१११८ पूतीभावः—दौर्गन्ध्यम् ।

११२८ चक्यर्थः—तृप्तिः ।

११३३ परितापः—दुःखम् ।

- ११३६ धीड् आधारे ।
 ११३७ मीड् हिंसायाम् ।
 ११३८ रीड् श्रवणे ।
 ११३९ लीड् श्लेषणे ।
 ११४० व्रीड् वृणोत्यर्थे । वृत् ।
 स्वादय ओदितः ।
 ११४१ पीड् पाने ।
 ११४२ माड् माने ।
 ११४३ ईड् गतौ ।
 ११४४ प्रीड् प्रीतौ । दीडादय
 आत्मनेपदिनोऽनुदात्ताः
 डीड् तूदात्तः । अथ च
 त्वारः परस्मैपदिनः ।
 ११४५ शो तनूकरणे ।
 ११४६ छो छेदनै ।
 ११४७ षो अन्तकर्मणि ।
 ११४८ दो अवखण्डने । श्यतिप्र-
 भृतयोऽनुदात्ताः परस्मै-
 भाषाः । अथ आत्मनेप-
 दिनः पञ्चदश ।
 ११४९ जनी प्रादुर्भावे ।
 ११५० दीपी दीप्तौ ।
 ११५१ पूरी आप्यायने ।
 ११५२ तूरी गदित्वरणहिंसनयोः
 ११५३ घूरी-
 ११५४ गूरी हिंसागत्योः ।
 ११५५ घूरी-
 ११५६ जूरी हिंसावयोहान्योः ।

- ११४७ अन्तकर्म—विनाशः ।
 ११४८ अवखण्डनम्—छेदनम् ।
 ११४९ प्रादुर्भावः—अतिक्रान्तोत्पत्तिः ।

३ धातु०

- ११५७ शूरी हिंसास्तम्भन यो
 ११५८ चूरी दाहे ।
 ११५९ तप (पत) देश्वर्ये वा ।
 ११६० वृतु वरणे । वावृतु इति
 केचित् ।
 ११६१ क्लिश उपतापे ।
 ११६२ काश्ट दीप्तौ ।
 ११६३ वाश्ट शब्दे । जन्यादय उ-
 दात्ता अनुदात्तेत आत्मने-
 भाषाः । तपिस्त्वनुदात्तः ।
 अथ पञ्च स्वरितेतः ।
 ११६४ मृष तितिक्षायाम् ।
 ११६५ शुचिर् पूतीभावे । उदात्तौ
 स्वरितेताबुभयतोभाषौ ।
 ११६६ णह बन्धने ।
 ११६७ रञ्ज रागे ।
 ११६८ शप आक्रोशे । णहादयस्त्र-
 योऽनुदात्ताः स्वरितेत उभ-
 यतोभाषाः । अथ एका-
 दश आत्मनेपदिनः ।
 ११६९ पद गतौ ।
 ११७० खिद दैन्ये ।
 ११७१ विद सत्तायाम् ।
 ११७२ युध अवगमने ।
 ११७३ युध संप्रहारे ।
 ११७४ अनोरुध कामे ।
 ११७५ अण प्राणने । अन इत्येके ।

- ११६१ उपतापो—रोगः ।
 ११६४ तितिक्षा—सहनम् ।
 ११६८ आक्रोशः—विरुद्धानुध्यानम् ।

- ११७६ मन ज्ञाने ।
 ११७७ युज समाधौ ।
 ११७८ सृज विसर्गे ।
 ११७९ लिश अल्पीभात्रे । पदाद-
 योऽनुदात्ता अनुदात्तेत आ-
 त्मनेभाषाः । अण् तूदात्तः ।
 अथ आगणान्ताः परस्मैप-
 दिनः अष्टषष्टिः ।
 ११८० राघोऽकर्मकाद्वृद्धावेव ।
 ११८१ व्यध ताडने ।
 ११८२ पुष पुष्टौ ।
 ११८३ शुष शोषणे ।
 ११८४ तुष प्रीतौ ।
 ११८५ दुष वैकृत्ये ।
 ११८६ श्लिष आलिङ्गने ।
 ११८७ शक विभाषितो मर्षणे ।
 उभयपदी ।
 ११८८ श्विदा गात्रप्रक्षरणे । जि
 श्विदा इत्येके ।
 ११८९ क्रुध क्रोधे ।
 ११९० क्षुध बुभुक्षायाम् ।
 ११९१ शुध शौचे ।
 ११९२ पिधु संराद्धौ । राधा-
 दयोऽनुदात्ता उदात्तेतः
 परस्मैभाषाः । वेटः ।
 ११९३ रध हिंसासंराध्याः ।
 ११९४ णश अदर्शने ।
 ११९५ तृप् प्रीणने ।
 ११९६ दृप हर्षमोहनयोः ।
 ११९७ द्रुह जिघांसायाम् ।
 ११९८ सुह वैचित्ये ।
 ११९९ षुह उद्दिगरणे ।
 १२०० णिह प्रीतौ । वृत् । रधा-
 दयो वेटः उदात्तेतः पर-
 स्मैभाषाः ।
 १२०१ शनु उपशमे ।
 १२०२ तसु काङ्क्षायाम् ।
 १२०३ दसु उपशमे ।
 १२०४ श्रसु तपसि खेदे च ।
 १२०५ असु अनवस्थाने ।
 १२०६ क्षसु सहने ।
 १२०७ क्लसु ग्लानौ ।
 १२०८ मदी हर्षे । वृत् । शमादय
 उदात्ता उदात्तेतः परस्मै
 भाषाः । क्षसु तु वेट् ।
 १२०९ असु क्षेपणे ।
 १२१० यसु प्रयत्ने ।
 १२११ जसु मोक्षणे ।
 १२१२ तसु उपक्षये-
 १२१३ दसु च ।
 १२१४ वसु स्तम्भे । भसु इति
 केचित् ।
 १२१५ व्युष विभागे । व्युस
 इत्यन्ये । वुस इत्यपरे ।
 १२१६ प्लुष दाहे ।
 १२१७ विस प्रेरणे ।
 १२१८ कुंस संश्लेषणे ।
 १२१९ जिघांसा—हननेच्छा ।
 १२२० वैचित्यम्—अविवेकः ।
 १२२१ उद्दिगणम्—बहिर्निःसारणम् ।

१२१९ लुस उत्सर्गे ।
 १२२० लुस खण्डने ।
 १२२१ मसी परिणामे । समी
 इत्येके ।
 १२२२ लुट विलोडने ।
 १२२३ उच्च समवाये ।
 १२२४ भृशु-
 १२२५ भृशु अधःपतने ।
 १२२६ वृश वरणे ।
 १२२७ कश तनूकरणे ।
 १२२८ जितृषा पिपासायाम् ।
 १२२९ हृष तुष्टौ ।
 १२३० रुष-
 १२३१ रिष हिंसायाम् ।
 १२३२ डिष क्षेपे ।
 १२३३ कुष क्रोधे ।
 १२३४ गुप व्याकुलत्वे ।
 १२३५ युप-
 १२३६ रुप-
 १२३७ लुप विमोहनै । (षट्प
 समुच्छ्राये) ।
 १२३८ लुभ गाध्यै (गाध्यै) ।
 १२३९ शुभ सञ्चलने ।
 १२४० णभ-
 १२४१ तुभ हिंसायाम् । शुभि-
 नभितुभयो द्युतादौ क्रयादौ
 च पठ्यन्ते ।

१२२१ परिणामो—विकारः ।
 १२२३ समवायः—सम्बन्धः ।
 १२२८ पिपासा—पानेच्छा ।
 १२३८ गाध्यम्—आकाङ्क्षा ।
 इति दिवादयः ।

१२४२ क्लिदू आर्द्राभावे ।
 १२४३ जिमिदा स्नेहने ।
 १२४४ जिश्विदा स्नेहनमोचनयोः ।
 १२४५ क्रधु वृद्धौ ।
 १२४६ गृधु अभिकांक्षायाम् । वृत् ।
 असुप्रभृतय उदात्तेतः पर-
 स्मैभाषाः । दिवादिराकृति-
 गण इति केचित् । इति श्य-
 न्विकरणा दिवादयः ॥४॥
 (१४०)

अथ स्वादयः ।

१२४७ पुञ् अभिषवे ।
 १२४८ पिञ् बन्धने ।
 १२४९ शिञ् निशाने ।
 १२५० डुमिञ् प्रक्षेपणे ।
 १२५१ चिञ् चयने ।
 १२५२ स्तुञ् आच्छादने ।
 १२५३ कृञ् हिंसायाम् ।
 १२५४ वृञ् वरणे ।
 १२५५ धुञ् कम्पने । धूञ् इ-
 त्येके । स्वादयोऽनुदात्ता
 उभयतोभाषाः ।
 वृञ् उदात्तः । अथ परस्मै-
 पदिनः अष्टौ ।
 १२५६ दुडु उपतापे ।
 १२५७ हि गतौ वृद्धौ च ।

१२४७ अभिषवः—स्नपनं—स्नानं—
 पीडनं—सुरासन्धानञ्च ।
 १२४९ निशानं—तीक्ष्णीकरणम् ।
 १२५१ चयनं—राशीकरणम् ।

१२५८ पृ प्रीतौ ।

१२५९ स्पृ प्रितिपालनयोः । प्रीति-
चलनयोः इत्यन्ये । 'चलनं
जीवनम्' इति स्वामी । स्मृ
इत्येके । पृणोत्यादयस्त्रयो-
ऽपि छान्दसा इत्याहुः ।

१२६० आप्ल व्याप्तौ ।

१२६१ शकल शक्तौ ।

१२६२ राध-

१२६३ साध संसिद्धौ । दुनो तिप्र-
भृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभा-
षाः । अथ द्वौ आत्मनेपदिनौ ।

१२६४ अशू व्याप्तौ सङ्घाते च ।

१२६५ छिद्य आस्कन्दने । अशि-
स्तिघी उदात्तावनुदात्तेता-
वात्मनेभाषौ । अथ आगणा-
न्ताः परस्मैपदिनः षोडश ।

१२६६ तक-

१२६७ तिग गतौ च ।

१२६८ षद्य हिंसायाम् ।

१२६९ जिधृषा प्रागल्भ्ये ।

१२७० दम्भु दम्भने ।

१२७१ ऋधु वृद्धौ । तृप प्रीणने
इत्येके । छन्दसि । अथ
आगणान्ताश्छान्दसाः ।

१२७२ अह व्याप्तौ ।

१२७३ दघ घातने पालने च ।

१२७४ चमु भक्षणे ।

१२७५ रि-

१२७६ क्षि-

१२७७ चिरि-

१२७८ जिरि-

१२७९ दाश-

१२८० दृ हिंसायाम् । क्षिर् भा-
षायाम् इत्येके । ऋक्षीत्येक
एवाजादिरित्येके । रेफवा-
नित्यन्ये । वृत् । तिकादय
उदात्ता उदात्तेतः परस्मै-
भाषाः । इति श्नुविकरणाः
स्वादयः ॥ ५ ॥ (३४)

अथ तुदादयः ।

अथ षडुभयपदिनः ।

१२८१ तुद व्यथने ।

१२८२ णुद प्रेरणे ।

१२८३ दिश अतिसर्जने ।

१२८४ भ्रस्ज पाके ।

१२८५ क्षिप प्रेरणे ।

१२८६ कृष विलेखने । तुदाद-
योऽनुदात्ताः स्वरितेत उ-
भयतोभाषाः ।

१२८७ ऋषी गतौ । उदात्त उदा-
त्तेत्परस्मैपदी । अथ चत्वा-
र आत्मनेपदिनः ।

१२८८ जुषी प्रीतिसेवनयोः

१२६१ शक्तिः—सामर्थ्यम् ।

१२६९ प्रागल्भ्यम्—धाष्ट्यम् ।

इति स्वादयः ।

१२८१ व्यथनं—दुःखदानम् ।

१२८३ अतिसर्जनम्—दानम् ।

१२८६ विलेखनम्—आकर्षणम् ।

- १२८९ आविजी भयचलनयोः ।
 १२९० ओलजी-
 १२९१ ओलस्जी व्रीडायाम् ।
 जुषादय उदात्ता अनुदात्तेत
 आत्मनेभाषाः । अथ पर-
 स्मैपदिनः ।
 १२९२ ओव्रश्चू छेदने ।
 १२९३ व्यच व्याजीकरणे ।
 १२९४ उछि उञ्छे ।
 १२९५ उच्छि विवासे ।
 १२९६ ऋच्छ गतीन्द्रियप्रलयमू-
 र्त्तिभावेषु ।
 १२९७ मिच्छ उत्कलेशे ।
 १२९८ जर्ज-
 १२९९ चर्च-
 १३०० झर्ज परिभाषणभर्त्सनयोः ।
 १३०१ त्वच सन्वरणे ।
 १३०२ ऋच स्तुतौ ।
 १३०३ उञ्ज आर्जवे ।
 १३०४ उञ्ज उत्सर्गे ।
 १३०५ लुभ विमोहने ।
 १३०६ रिफ कथनयुद्धनिन्दाहि-
 सादानेषु । रिह इत्येके ।
 १३०७ तृप-
 १३०८ तृम्फ तृप्तौ द्वावपि फा-
 न्तावित्येके ।

- १२९३ व्याजीकरणम्—छवाकरणम् ।
 १२९४ उच्छः—कणश आदानम् ।
 १३०५ विवासः—समाप्तिः ।
 १२९६ इन्द्रियप्रलयः—इन्द्रियविनाशः ।
 मूर्त्तिभावः—काठिन्यम् ।
 १२९७ उत्केशः—पीडा ।

- १३०९ तुप-
 १३१० तुम्फ-
 १३११ तुफ-
 १३१२ तुम्फ हिंसायाम् ।
 १३१३ हप-
 १३१४ हम्फ उत्कलेशे । प्रथमो-
 ऽपि द्वितीयान्त इत्येके ।
 १३१५ ऋफ-
 १३१६ ऋम्फ हिंसायाम् ।
 १३१७ गुफ-
 १३१८ गुम्फ ग्रन्थे ।
 १३१९ उभ-
 १३२० उम्भ पूरणे ।
 १३२१ शुभ-
 १३२२ शुम्भ शोभार्थे ।
 १३२३ हभी ग्रन्थे ।
 १३२४ चृती हिंसाश्रन्थनयोः ।
 १३२५ विध विधाने ।
 १३२६ जुड गतौ । जुन इत्येके ।
 १३२७ मृड सुखने ।
 १३२८ पृड च ।
 १३२९ पृण प्रीणने-
 १३३० वृण च ।
 १३३१ मृण हिंसायाम् ।
 १३३२ तुण कौटिल्ये ।
 १३३३ पुण कर्मणि शुभे ।
 १३३४ मुण प्रतिज्ञाने ।
 १३३५ कुण शब्दोपकरणयोः ।
 १३३६ शुन गतौ ।
 १३३७ तुण हिंसागतिकौटिल्येषु ।

१३३८ घृण-
 १३३९ घूर्ण अमणे ।
 १३४० हुर देश्वयदीप्तयोः ।
 १३४१ कुर शब्दे ।
 १३४२ खुर छेदने ।
 १३४३ खुर संवेष्टने ।
 १३४४ क्षुर विलेखने ।
 १३४५ घुर भीमार्थशब्दयोः ।
 १३४६ पुर अग्नगमने ।
 १३४७ बृह उद्यमने । बृह इत्यन्ये ।
 १३४८ तृह-
 १३४९ स्तृह-
 १३५० तृह हिंसार्थाः ।
 १३५१ इष इच्छायाम् ।
 १३५२ मिष स्पर्शायाम् ।
 १३५३ किलश्वैत्यक्रीडनयोः ।
 १३५४ तिल स्नेहने ।
 १३५५ विल वसने ।
 १३५६ चल विलसने ।
 १३५७ इल स्वप्नक्षेपणयोः ।
 १३५८ विल सम्बरणे ।
 १३५९ विल भेदने ।
 १३६० णिल गहनने ।
 १३६१ हिल भावकरणे ।
 १३६२ शिल-
 १३६३ षिल उच्छे ।
 १३६४ मिष श्लेषणे ।
 १३६५ लिख अक्षरविन्यासे ।
 १३६६ कुट कौटिल्ये ।

१३६७ पुट संश्लेषणे ।
 १३६८ कुच सङ्कोचने ।
 १३६९ गुज शब्दे ।
 १३७० गुड रक्षायाम् ।
 १३७१ डिप क्षेपे ।
 १३७२ छुर छेदने ।
 १३७३ स्फुट विकसने ।
 १३७४ मुट आक्षेपमर्दनयोः ।
 १३७५ त्रुट छेदने ।
 १३७६ तुट कलहकर्मणि ।
 १३७७ चुट-
 १३७८ छुट छेदने ।
 १३७९ जुट बन्धने ।
 १३८० कड मदे ।
 १३८१ लुठ संश्लेषणयोः । (लुट
 इत्येके) । (लुड इत्यन्ये) ।
 १३८२ कड घनत्वे ।
 १३८३ कुड बाल्ये ।
 १३८४ पुड उत्सर्गे ।
 १३८५ घुट प्रतिघाते ।
 १३८६ तुड तोडने ।
 १३८७ थुड-
 १३८८ स्थुड सम्बरणे । खुड
 छुड इत्येके ।
 १३८९ स्फुर-
 १३९० स्फुल सञ्चलने । स्फुर
 स्फुरणे । स्फल सञ्चलने
 इत्येके । स्फर इत्यन्ये ।

- १३९१ स्फुड-
 १३९२ चुड-
 १३९३ वृड सम्बरणे ।
 १३९४ कुड-
 १३९५ मृड निमज्जन इत्येके ।
 व्रश्चादय उदात्ता उदा-
 स्तेतः परस्मैभाषाः ।
 १३९६ गुरी उद्यमने । उदात्ताऽ-
 नुदात्तेदात्मनेपदी । अथ
 चत्वारः । परस्मैपदिनः ।
 १३९७ णू म्त्वने ।
 १३९८ धू विधूनने । उदात्तौ
 परस्मैभाषौ ।
 १३९९ गु पुरीषोत्सर्गे ।
 १४०० ध्रु गतिस्थैर्ययोः । ध्रुव-
 इत्येके । अनुदात्तौ पर-
 स्मैपदिनौ ।
 १४०१ कुड् शब्दे । उदात्त आत्म-
 नेपदी । दीर्घान्त इति कैय-
 टादयः ॥ ह्रस्वान्त इति
 न्यासः । वृत् । कुटादयो
 गताः ।
 १४०२ पृड् व्यायामे ।
 १४०३ मृड् प्राणत्यागे । अनुदा-
 त्तावात्मनेभाषौ ।
 अथ परस्मैपदिनः सप्त ।
 १४०४ रि-
 १४०५ पि गतौ ।

- १४०६ धि धारणे ।
 १४०७ क्षि निवासगत्योः । रिय-
 त्यादयोऽनुदात्ताः परस्मै-
 भाषाः ।
 १४०८ षू प्रेरणे ।
 १४०९ कृ विशेषे ।
 १४१० गृ निगरणे । उदात्ताः
 परस्मैभाषाः ।
 १४११ वृड् आदरे ।
 १४१२ धृड् अवस्थाने । अनुदा-
 त्तावात्मनेभाषौ । अथ
 षोडश परस्मैपदिनः ।
 १४१३ प्रच्छ ह्रीप्सायाम् । वृत् ।
 किरादयो गताः ।
 १४१४ खृज विसर्गे ।
 १४१५ टुमस्जो शुद्धौ ।
 १४१६ रुजो भङ्गे ।
 १४१७ भुजो कौटिल्ये ।
 १४१८ लुप स्पर्शे ।
 १४१९ रुश-
 १४२० रिश हिंसायाम् ।
 १४२१ लिश गतौ ।
 १४२२ स्पृश संस्पर्शने ।
 १४२३ विच्छ गतौ ।
 १४२४ विश प्रवेशने ।
 १४२५ मृश आमर्शने ।
 १४२६ णुद प्रेरणे ।
 १४२७ षड्ल विशरणगत्यवसा-
 दनेषु ।

१३९८ विधूननं—कम्पनम् ।

१३९९ पुरीषोत्सर्गः—मलत्यागः ।

१४२५ आमर्शनम्—स्पर्शः ।

१४२८ शङ्ख शतने । पृच्छत्याद-
योऽनुदात्ता उदात्तेतः पर-
स्मैभाषाः । विच्छस्तूदात्तः
अथ षट् स्वरितेतः ।

१४२९ मिल सङ्गमे । उदात्तः स्व-
रितेदुभयतोभाषः ।

१४३० मुच्छ मोक्षणे ।

१४३१ लुप्ल छेदने ।

१४३२ विद्ल लाभे ।

१४३३ लिप उपदेहे ।

१४३४ बिच् क्षरणे । मुचादयोऽनु-
दात्ताः स्वरितेत उभयतो-
भाषाः । विन्दतिस्तूदात्तः ।

१४३५ कृती छेदने । उदात्तउदात्ते-
त्परस्मैपदी ।

१४३६ खिद परिघाते । अनुदात्त
उदात्तेत्परस्मैपदी ।

१४३७ पिश अवयवे । अयं दीपना-
यामाप । उदात्तउदात्तेत्प-
रस्मैपदी । वृत् । मुचादयः
तुदादयश्च वृत्ताः । इति
शविकरणास्तुदादयः ॥६॥

अथ रुधादयः ।

आद्या नव स्वरितेतः ।

१४३८ रुधिर् आवरणे ।

१४३९ भिदिर् विदारणे ।

१४४० छिदिर् द्वैधीकरणे ।

१४४१ रिचिर् विरेचने ।

१४४२ विचिर् पृथग्भावे ।

१४४३ क्षुदिर् सम्पेषणे ।

१४४४ युजिर् योगे । रुधादयोऽ-
नुदात्ताः स्वरितेत उभय-
तोभाषाः ।

१४४५ उच्छदिर् दीप्तिदेवनयोः ।

१४४६ उत्तिदिर् हिंसाऽनादरयोः ।
उदात्तौ स्वरितेतावुभयतो-
भाषौ ।

१४४७ कृती वेष्टने । उदात्त उदा-
त्तेत्परस्मैपदी ।

१४४८ जिहन्धी दीप्तौ । उदात्तोऽ-
नुदात्तेदात्मनेपदी ।

१४४९ खिद दैन्ये ।

१४५० विद विचारणे । अनुदात्ता-
वनुदात्ततावात्मनेपदिनौ ।
अथ परस्मैपदिनः ।

१४५१ शिष्ल विशेषणे ।

१४५२ पिष्ल संचूर्णने ।

१४५३ भञ्जो आमर्दनने ।

१४५४ भुज पालनाभ्यवहारयोः ।
शिषादयोऽनुदात्ता उदा-
त्ततः परस्मैभाषाः ।

१४२८ शतनम्—दुःखानुभवः ।

१४३३ उपदेहो—वृद्धिः ।

इति तुदादयः ।

१४३८—आवरणम्—अवरोधः । आच्छा-
दनम् ।

१४३९—विदारणम्—भेदनम् ।

१४४१—विरेचनम्—पृथग्भावः ।

१४४३—सम्पेषणम्—संचूर्णनम् ।

१४४४—योगः—सम्बन्धः ।

१४५४ अभ्यवहारः—भोजनम् ।

- १४५५ तृह-
 १४५६ हिंसि हिंसायाम् ।
 १४५७ उन्दी क्लेदने ।
 १४५८ अञ् व्यक्तिमर्षणका-
 न्तिगतिषु ।
 १४५९ तञ्चु सङ्कोचने ।
 १४६० ओविजी भयचलनयोः ।
 १४६१ वृजी वर्जने ।
 १४६२ पृची सम्पर्के । तृहादय
 उदात्ता उदात्तेतः परस्मैप-
 दिनः । वृत् । इति श्रम्बि-
 करणा रुधादयः ॥ ७ ॥

अथ तनादयः ।

आद्याः सप्त स्वरितेतः ।

- १४६३ तनु विस्तारे ।
 १४६४ षणु दाने ।
 १४६५ क्षणु हिंसायाम्,
 १४६६ क्षिणु च ।
 १४६७ ऋणु गतौ ।
 १४६८ तृणु अदने ।
 १४६९ घृणु दीप्तौ । तनादयउदा-
 त्ताः स्वरितेत उभयतो-
 भाषाः ।

- १४५७ क्लेदनम्—आर्द्रोभावः ।
 १४५८ व्यक्तिः—विवेचनम् । मर्षणं—लि-
 ग्धता ।
 १४६२—सम्पर्क—सम्बन्धः ।
 इति रुधादयः ।
 १४६३—विस्तारः—दैर्घ्यम् ।
 १४६८—अदनम्—भक्षणम् ।

- १४७० वनु याचने । अयं चन्द्र-
 मते परस्मैपदी ।
 १४७१ मनु अवबोधने । उदात्ताव-
 नुदात्तेतावात्मनैभाषौ ।
 १४७२ डुकृञ् करणे । अनुदात्त
 उभयतोभाषः । वृत् । इत्यु-
 विकरणास्तनादयः ॥ ८ ॥

अथ क्रयादयः ।

- १४७३ डुक्रीञ् द्रव्यविनिमये ।
 १४७४ प्रीञ् तर्पणे कान्तौ च ।
 १४७५ श्रीञ् पाके ।
 १४७६ मीञ् बन्धने ।
 १४७७ पिञ् बन्धने ।
 १४७८ स्कुञ् आप्रवणे । स्तम्भु
 स्तुम्भु स्कम्भु स्कुम्भु
 रोधन इत्येके । प्रथमतृतीयौ
 स्तम्भे । इति माधवः ।
 द्वितीयो निष्कोषणे चतुर्थो
 धारण इत्यन्ये । चत्वार
 इमे परस्मैपदिनः सौत्राश्च ।
 १४७९ युञ् बन्धने । क्रयादयोऽनु-
 दात्ता उभयतोभाषाः ।

- १४८० कनूञ् शब्दे ।
 १४८१ द्रूञ् हिंसायाम् ।
 १४८२ पूञ् पवने ।
 १४८३ लूञ् छेदने ।

- १४७१—अवबोधनम्—ज्ञानम् ।
 इति तनादयः ।
 १४७३—द्रव्यविनिमयः—क्रयणम् ।
 १४८२—पवनम्—पवित्रीकरणम् ।

- १४८४ स्तृञ् आच्छादने ।
 १४८५ कृञ् हिंसायाम् ।
 १४८६ वृञ् वरणे ।
 १४८७ वृञ् कल्पने ॥ कन्मृत्तय
 उदात्ता उभयतोभाषाः ।
 अथ वध्नात्यताः परस्मै-
 पदिनः ।
 १४८८ शृ हिंसायाम्
 १४८९ पृ पावनपूरणयोः ।
 १४९० वृ वरणे । भरण इत्येके ।
 १४९१ मृ भर्त्सने । भरणेऽप्येके ।
 १४९२ मृ हिंसायाम् ।
 १४९३ दृ विदारणे ।
 १४९४ जृ वयोहानौ । जृ इत्येके ।
 धृ इत्यन्ये ।
 १४९५ नृ नये
 १४९६ कृ हिंसायाम् ।
 १४९७ ऋ गतौ
 १४९८ गृ शब्दे । शृणातिप्रभृतय
 उदात्ता उदात्तेतः परस्मै-
 पदिनः ।
 १४९९ ज्या वयोहानौ ।
 १५०० री गतिरेषणयोः ।
 १५०१ ली श्लेषणे ।
 १५०२ व्ली वरणे ।
 १५०३ प्ली गतौ । वृत् । ल्वादयो
 गताः । प्वादयोऽपीत्येके ।
 १५०४ व्री वरणे ।
 १५०५ श्री भये । भरणे इत्येके ।

- १५०६ क्षीष् हिंसायाम् ।
 १५०७ झा अवबोधने ।
 १५०८ बन्ध वन्धने । ज्यादयो-
 ऽनुदात्तेतः उदात्तेतः परस्मै-
 भाषाः ।
 १५०९ वृङ् सम्भक्तौ । उदात्त
 आत्मनेपदी ।
 १५१० ग्रन्थ विमोचनप्रतिहर्षयोः ।
 १५११ मन्थ विलोडने ।
 १५१२ ग्रन्थ-
 १५१३ ग्रन्थ मन्त्र्ये ।
 १५१४ कुन्थ संश्लेषणे । संश्लेश-
 इत्येके । कुथ इति दुर्गः ।
 १५१५ मृद क्षोदे-
 १५१६ मृड च । अयं सुखेऽपि ।
 १५१७ गुध रोषे ।
 १५१८ कुष निष्कर्षे ।
 १५१९ क्षुभ सञ्चलने ।
 १५२० णभ-
 १५२१ नृभ हिंसायाम् ।
 १५२२ क्लिशू विबाधने ।
 १५२३ अश भोजने ।
 १५२४ उध्रस उच्छे ।
 १५२५ इष आधीक्षणे ।
 १५२६ विष विप्रयोगे ।
 १५२७ प्रुष-
 १५२८ प्लुष मनेहनसेवनपूरणेषु ।
 १५२९ पुष पुष्टौ ।

१५३० मुष स्तेये ।
१५३१ खच भूतप्रादुर्भावे । वान्तो-
ऽयमित्येके ।
१५३२ हेठ च । श्रन्थदाय उउदा-
त्ताउदात्तैतः परस्मैभाषाः ।
क्लिशिस्तु वेट् विषस्त्वनु-
दात्तः ।

१५३३ ग्रह उपादाने । उदात्तः स्व-
रितेदुभयतोभाषः ।

इति श्नाविकरणा क्रयादयः ॥ ९ ॥

अथ चुरादयः ।

१५३४ चुर स्तेये ।
१५३५ चिति स्मृत्याम् ।
१५३६ एत्रि सङ्कोचे ।
१५३७ स्फुडि परिहासे । स्फुटि
इत्यपि ।

१५३८ लक्ष दर्शनाङ्कनयोः ।
१५३९ कुट्टि अनृतभाषणे । कुट्ट
इत्येके । कुडि इत्यपरे ।

१५४० लड उपसेवायाम् ।
१५४१ मिदिस्नेहने । अयमनिदिति-
क्षीरस्वामिकौशिकौ ।

१५४२ ओलाडि उत्क्षेपणे । ओकारो-
धात्ववयव इत्येके । नेत्य-
परे । उलाडि इत्यन्ये ।

१५४३ जल अपवारणे । लज
इत्येके ।

१५४४ पीड अवगाहने ।

१५३१— प्रादुर्भावेः प्राणिनोऽतिक्रान्तोत्पत्तिः
इति क्रयादयः ।

१५४५ नट अवस्यन्दने ।

१५४६ श्रथ प्रयत्ने । प्रस्थान
इत्येके ।

१५४७ वध संयमने । बन्ध इति
चान्द्राः ।

१५४८ प पूरणे ।

१४४९ ऊर्ज बलप्राणनयोः ।

१५५० पक्ष परिग्रहे । (चूर्णं प्रेषणे)

१५५१ वर्ण-

१५५२ चूर्णं प्रेरणे । वर्णं वर्णन
इत्येके ।

१५५३ प्रथ प्रख्यानै ।

१५५४ पृथ प्रक्षेपे । पथ इत्येके ।

१५५५ षम्ब सम्बन्धने ।

१५५६ शम्ब च । साम्ब इत्येके ।

१५५७ भक्ष अदने ।

१५५८ कुट्ट छेदनभर्त्सनयोः ।

पूरण इत्येके ।

१५५९ पुट्ट-

१५६० चुट्ट अल्पीभावे ।

१५६१ अट्ट

१५६२ षुट्ट अनादरे ।

१५६३ लुण्ट स्तेये । लुण्ठ इति
केचित् ।

१५६४ शठ-

१५६५ श्वठ असंस्कारगतयोः ।
श्वठि इत्येके ।

१५६६ तुजि-

१५६७ पिजि हिंसाबलादाननिके-
तषु । तुज पिज इति के-
चित् । लजि लुजि इत्येके ।

१५६८ पिस गतौ ।	१५९२ चुद संचोदनै ।
१५६९ षान्त्व सामप्रयोगे ।	१५९३ नक्क-
१५७० इवल्क-	१५९४ धक्क नाशने ।
१५७१ वल्क परिभाषणे ।	१५९५ चक्क-
१५७२ णिह स्नेहने । स्फिट	१५९६ चुक्क व्यथने ।
इत्येके ।	१५९७ क्षल शौचकर्मणि ।
१५७३ स्मिट अनादरे । ष्मिड्	१५९८ तल प्रतिष्ठायाम् ।
इत्येके ।	१५९९ तुल उन्माने ।
१५७४ स्मिष श्लेषणे ।	१६०० दुल उत्क्षेपे ।
१५७५ पथि गतौ ।	१६०१ पुल महत्त्वे ।
१५७६ पिछ कुट्टने ।	१६०२ चुल समुच्छ्राये ।
१५७७ छदि सम्बरणे ।	१६०३ मूल रोहणे ।
१५७८ श्रण दाने ।	१६०४ कल-
१५७९ तड आघाते ।	१६०५ विल क्षेपे ।
१५८० खड-	१६०६ विल भेदने ।
१५८१ खडि-	१६०७ तिल स्नेहने ।
१५८२ कुडि भेदने ।	१६०८ चल भृतौ ।
१५८३ कुडि रक्षणे ।	१६०९ पाल रक्षणे ।
१५८४ गुडि वेष्टने । रक्षणे इत्येके ।	१६१० लष हिंसायाम् ।
कुठि इत्यन्ये । गुठि इत्य-	१६११ शुल्ब माने-
परे ।	१६१२ शूर्प च ।
१५८५ खुडि खण्डने ।	१६१३ चुट छेदने ।
१५८६ वटि विभाजने । वडि इति	१६१४ मुट संचूर्णने ।
केचित् । (चडि कोपे	१६१५ पडि-
चण्डेत्यन्ये) ।	१६१६ पसि नाशने ।
१५८७ मडि भूषायां हर्षे च ।	१६१७ व्रज मार्गसंस्कारगत्योः ।
१५८८ भडि कल्याणे ।	१६१८ शुल्क अतिम्पर्शनै । अति-
१५८९ छद वमने ।	सर्जन इत्येके ।
१५९० पुस्त-	१६१९ चपि गत्याम् ।
१५९१ वुस्त आदरानादरयोः ।	१६२० क्षपि क्षान्त्याम् ।

१६२१ छजि कृच्छ्रजीवने ।
 १६२२ श्वर्त गत्याम्-
 १६२३ श्वभ्र च ।
 १६२४ ज्ञप ज्ञानज्ञापनमारणतो-
 षणनिशान निशामनेषु ।
 मिच्चेत्येके ।
 १६२५ यम च परिवेषणे । चा-
 न्मित् ।
 १६२६ चह परिकल्कने । चप
 इत्येके ।
 १६२७ रह त्यागे ।
 १६२८ बल प्राणने ।
 १६२९ चिञ् चयने । नान्ये मि-
 तोऽहेतौ ।
 १६३० घट्ट चलने ।
 १६३१ मुस्त सङ्घाते ।
 १६३२ खट्ट संवरणे ।
 १६३३ षट्ट-
 १६३४ सिफट्ट-
 १६३५ चुवि हिंसायाम् ।
 १६३६ पूल सङ्घाते । पूर्ण इत्ये-
 के । पुण इत्यन्ये ।
 १६३७ पुंस अभिवर्धने ।
 १६३८ टकि बन्धने । व्यप क्षेपे ।
 व्यय विप इत्येके ।
 १६३९ धूस कान्तिकरणे । मूर्ध-
 न्यान्त इत्येके । तालव्यान्त
 इत्यन्ये ।
 १६४० कीट वर्णे ।

१६४१ चूर्ण सङ्कोचने ।
 १६४२ पूज पूजायाम् ।
 १६४३ अर्कस्तवनै । तपन इत्येके ।
 १६४४ शुठ आलस्ये ।
 १६४५ शुठि शोषणे ।
 १६४६ जुड प्रेरणे ।
 १६४७ गज-
 १६४८ मार्ज शब्दार्थौ-
 १६४९ मर्च च ।
 १६५० घृ प्रस्रवणे । स्त्रावण इ-
 त्येके ।
 १६५१ पचि विस्तारवचने ।
 १६५२ तिज निशातने ।
 १६५३ कृत संशब्दने ।
 १६५४ वर्ध छेदनपूरणयोः ।
 १६५५ कुवि आच्छादने । कुभि
 इत्येके ।
 १६५६ लुवि-
 १६५७ तुवि अदर्शनै । अर्दन इ-
 त्येके ।
 १६५८ हप व्यक्तायांवाचि क्लृप
 इत्येके । हप इत्यन्ये ।
 १६५९ चुटि छेदने ।
 १६६० इल प्रेरणे ।
 १५६१ म्रक्ष म्लेच्छने ।
 १६६२ म्लेच्छ अव्यक्तायां वाचि ।
 १६६३ ब्रूस-
 १६६४ बर्ह हिंसायाम् केचिदिहः

- गर्ज गर्द शब्दे गर्व अभि-
 काङ्क्षायाम् इति पठन्ति ।
 १६६५ गुर्द पूर्वनिकेतने ।
 १६६६ जसि रक्षणे । मोक्षणे इति
 केचित् ।
 १६६७ ईड स्तुतौ ।
 १६६८ जस्तु हिंसायाम् ।
 १६६९ पिडि सङ्घाते ।
 १६७० रुप रोपे । रुट इत्येके ।
 १६७१ डिप क्षेपे ।
 १६७२ पृप समुच्छ्राये । आकुस्मा-
 दात्मनेपदिनः ।
 १६७३ चित संचेतने ।
 १६७४ दशि दंशने ।
 १६७५ दसि दर्शनदंशनयो । दस
 इत्येके ।
 १६७६ डप-
 १६७७ डिप सङ्घाते ।
 १६७८ तत्रि कुटुम्बधारणे । कु-
 टुम्बेतिधात्वन्तरमिति
 चान्द्रः ।
 १६७९ मत्रि गुप्तपरिभाषणे ।
 १६८० स्पश ग्रहणसंश्लेषणयोः ।
 १६८१ तज-
 १६८२ भर्त्स तर्जने ।
 १६८३ वस्त-
 १६८४ गन्ध अर्दने ।
 १६८५ विष्क हिंसायाम् । हिष्क
 इत्येके ।
 १६८६ निष्क परिमाणे ।
 १६८७ लल ईप्सायाम् ।
 १६८८ कूण सङ्कोचे ।
 १६८९ तूण पूरणे ।
 १६९० भ्रूण आशाविशङ्कयोः ।
 १६९१ शठ श्लाघायाम् ।
 १६९२ यक्ष पूजायाम् ।
 १६९३ समय वितर्के ।
 १६९४ गूर उद्यमने ।
 १६९५ शम-
 १६९६ लक्ष आलोचने ।
 १६९७ कुत्स अवक्षेपणे ।
 १६९८ त्रुट छेदने । कुट इत्येके ।
 १६९९ गल स्रवणे ।
 १७०० भल आभण्डने ।
 १७०१ कूट आप्रदाने । अवसादन
 इत्येके ।
 १७०२ कुट्ट प्रतापने ।
 १७०३ वञ्च प्रलम्भने ।
 १७०४ वृष शक्तिबन्धने ।
 १७०५ मद तृप्तियोगे ।
 १७०६ दिवु परिकूजने ।
 १७०७ गृ विज्ञाने ।
 १७०८ विद चेतनाख्याननिवासेषु ।
 १७०९ मान (मन) स्तम्भे ।
 १७१० यु जुगुप्सयाम् ।
 १७११ कुस्म नाम्नो वा कुत्सि-
 तस्मयने । इत्याकुस्मीयाः ।
 १७१२ चर्च अध्ययने ।

१७१३ वुक्क भाषणे ।	१७४० मुद संसर्गे ।
१७१४ शब्द उपसर्गादाविष्कारे च ।	१७४१ त्रस धारणे । ग्रहण
१७१५ कण निमीलने ।	इत्येके । वारण इत्यन्ये ।
१७१६ जभि नाशने ।	१७४२ उध्रस उञ्छे । उकारो-
१७१७ षूद क्षरणे ।	धात्ववयव इत्येके । न-
१७१८ जसु ताडने ।	इत्यन्ये ।
१७१९ पश बन्धने ।	१७४३ मुच प्रमोचने मोदने च ।
१७२० अम रोगे ।	१७४४ वस स्नेहच्छेदापहरणेषु ।
१७२१ चट-	१७४५ चर संशये ।
१७२२ स्फुट भेदने ।	१७४६ च्यु सहने । हसने चेत्येके ।
१७२३ घट सङ्घाते । हन्त्यर्थाश्च ।	च्युस इत्येके ।
१७२४ दिवु मर्दने ।	१७४७ भुवोऽवकल्कने । चिन्तन
१७२५ अर्ज प्रतियत्ने ।	इत्येके ।
१७२६ घुषिर् विशब्दने ।	१७४८ कृपेश्च । आ स्वदः स-
१७२७ आङः क्रन्द सातत्ये ।	कर्मककात् । अतः परं
१७२८ लस शिल्पयोगे ।	स्वदिमभिव्याप्य सम्भव-
१७२९ तसि-	त्कर्मकेभ्यएवणिच् ।
१७३० भूष अलङ्करणे । (घो-	१७४९ त्रस ग्रहणे ।
असने, मोक्ष आसने) ।	१७५० पुष धारणे ।
१७३१ अर्ह पूजायाम् ।	१७५१ दल विदारणे ।
१७३२ ज्ञा नियोगे ।	१७५२ पट-
१७३३ भज विश्राणने ।	१७५३ पुट-
१७३४ शृधु प्रसहने ।	१७५४ लुट-
१७३५ यत निकारापस्कारयोः ।	१७५५ तुजि-
१७३६ रक-	१७५६ मिजि-
१७३७ लग आस्वादने । रघ	१७५७ पिजि (लिजि)-
इत्येके । रग इत्यन्ये ।	१७५८ लुजि-
१७३८ अञ्चु विशेषणे ।	१७५९ भजि-
१७३९ लिगि चित्रीकरणे ।	१७६० लघि-

१७६१ त्रसि-
 १७६२ पिसि-
 १७६३ कुसि-
 १७६४ दशि-
 १७६५ कुशि-
 १७६६ घट-
 १७६७ घटि-
 १७६८ वृहि-
 १७६९ वर्ह-
 १७७० बल्ह-
 १७७१ गुप-
 १७७२ धूप-
 १७७३ विच्छ-
 १७७४ चीव-
 १७७५ पुथ-
 १७७६ लोक्-
 १७७७ लोच-
 १७७८ णद्-
 १७७९ कुप-
 १७८० तर्क-
 १७८१ वृत्-
 १७८२ वृधु भाषार्थः ।
 १७८३ रुट-
 १७८४ लजि-
 १७८५ अजि-
 १७८६ दसि-
 १७८७ भृशि-
 १७८८ रुशि-
 १७८९ शीक-

१७९० रुसि-
 १७९१ नट-
 १७९२ पुटि-
 १७९३ जि-
 १७९४ चि (जुचि)-
 १७९५ रघि-
 १७९६ लघि-
 १७९७ अहि-
 १७९८ रहि-
 १७९९ महि च ।
 १८०० लडि-
 १८०१ तड-
 १८०२ नल च ।
 १८०३ पूरी आप्यायने ।
 १८०४ रुज हिंसायाम् ।
 १८०५ ष्वद आस्वादने । स्वाद
 इत्येके । आ धृषाद्वा ।
 इत ऊर्ध्व धृषधातुमभिव्या-
 प्यवैकलिपिका णिचः ।
 १८०६ युज-
 १८०७ पृच संयमने ।
 १८०८ अर्च पूजयाम् ।
 १८०९ षह मर्षणे ।
 १८१० ईर क्षेपे ।
 १८११ ली द्रवीकरणे ।
 १८१२ वृजी वर्जने ।
 १८१३ वृज् आवरणे ।
 १८१४ जृ वयोहानौ ।
 १८१५ ज्रि च ।

१८१६ रिच वियोजनसंपर्चनयोः ।
 १८१७ शिष असर्वापयोगे ।
 १८१८ तप दाहे ।
 १८१९ तृप तृप्तौ । सन्दीपन
 इत्येके ।
 १८२० छृदी सन्दीपनै । चृपतृप
 वृप सन्दीपन इत्येके ।
 १८२१ दृभी ग्रन्थे (भये) ।
 १८२२ दृभ सन्दर्भे ।
 १८२३ श्रथ मोक्षणे । हिंसायाम्
 इत्यन्ये ।
 १८२४ मी गतौ ।
 १८२५ ग्रन्थ बन्धने ।
 १८२६ शीक आमर्षणे ।
 १८२७ चीक च ।
 १८२८ अर्द हिंसायाम् । स्वरितेत् ।
 १८२९ हिसि हिंसायाम् ।
 १८३० अर्ह पूजायाम् ।
 १८३१ आङः षद् पद्यर्थे ।
 १८३२ शुन्ध शौचकर्मणि ।
 १८३३ छद् आपवारणे । स्वरितेत् ।
 १८३४ जुष परितर्कणे । परितर्पण
 इत्यन्ये ।
 १८३५ धूञ् कम्पने ।
 १८३६ प्रीञ् तर्पणे ।
 १८३७ श्रन्थ-
 १८३८ ग्रन्थ सन्दर्भे ।
 १८३९ आप्लृ लम्भने । स्वरितेद-
 यमित्येके ।

१८४० तनु श्रद्धोपकरणयोः । उप-
 सर्गाच्च दैर्घ्ये । चन श्रद्धो-
 पहननयोरित्येके ।
 १८४१ वद सन्देशवचने । स्वरि-
 तेत् । अनुदात्तेदित्येके ।
 १८४२ वच परिभाषणे ।
 १८४३ मान पूजायाम् ।
 १८४४ भू प्राप्तावात्मनैपदी । णि-
 चसन्नियोगेनैव आत्मनैपद-
 मित्येके ।
 १८४५ गर्ह विनिन्दने ।
 १८४६ मार्ग अन्वेषणे
 १८४७ कठि शोके । प्रायेण उत्पर्वः-
 उत्कण्ठावचनः ।
 १८४८ मृजू शौचालङ्कारयोः ।
 १८४९ मृष तितिक्षायाम् । स्व-
 रितेत् ।
 १८५० धृष प्रसहने । इत्या-
 धृषीयाः । अथादन्ताः ।
 १८५१ कथ वाक्यप्रबन्धे ।
 १८५२ वर ईप्सायाम् ।
 १८५३ गण सङ्ख्याने ।
 १८५४ शठ-
 १८५५ श्वठ सम्यगवभाषणे ।
 १८५६ पट-
 १८५७ वट ग्रन्थे ।
 १८५८ रह त्यागे ।
 १८५९ स्तन-

१८६० गदी देवशब्दे ।
 १८६१ पत गतौ वा । अदन्त
 इत्येके ।
 १८६२ पष अनुपसर्गात् (गतौ)
 १८६३ स्वर आक्षेपे ।
 १८६४ रच प्रतियत्नै ।
 १८६५ कल गतौ सङ्ख्याने च ।
 १८६६ चह परिकल्कनै ।
 १८६७ मह पूजायाम् ।
 १८६८ सार-
 १८६९ कृप-
 १८७० अथ दौर्वल्ये ।
 १८७१ स्पृह ईप्सायाम् ।
 १८७२ भाम क्रोधे ।
 १८७३ सूच पैशुन्ये ।
 १८७४ खेट भक्षणे । तृतीयान्त
 इत्येके । खेट इत्यन्ये ।
 १८७५ क्षोट क्षेपे ।
 १८७६ गोम उपलैपनै ।
 १८७७ कुमार क्रीडायाम् ।
 १८७८ शील उपधारणे ।
 १८७९ साम सान्त्वप्रयोगे ।
 १८८० वेल कालोपदेशे । काल
 इति पृथग्धातुरित्येके ।
 १८८१ पल्यूल लवनपवनयोः ।
 १८८२ वात सुखसेवनयोः । गति-
 सुखसेवनैष्वित्येके ।
 १८८३ गवेष मार्गणे ।

१८८४ वास उपसेवायाम् ।
 १८८५ निवास आच्छादनै ।
 १८८६ भाज पृथक्कर्मणि ।
 १८८७ समाज प्रीतिदर्शनयोः ।
 प्रीतिसेवनयोरित्येके ।
 १८८८ ऊन परिहाणे ।
 १८८९ ध्वन शब्दे ।
 १८९० कूट परितापे । परिदाह
 इत्यन्ये ।
 १८९१ संकेत-
 १८९२ ग्राम
 १८९३ कुण-
 १८९४ गुण चामन्त्रणे । चात्कू-
 टोऽपि इति मैत्रेयः ।
 १८९५ केत श्रावणे निमन्त्रणे ।
 १८९६ कूट सङ्काचनेऽपि ।
 १८९७ स्तेन चौर्ये । आगर्वादात्म-
 नेपदिनः ।
 १८९८ पद गतौ ।
 १८९९ गृह ग्रहणे ।
 १९०० मृग अन्वेषणे ।
 १९०१ कुह विस्मापने ।
 १९०२ शूर-
 १९०३ वीर विक्रान्तौ ।
 १९०४ स्थूल परिवृंहणे ।
 १९०५ अर्थ उपयाच्नायाम् ।
 १९०६ सत्र सन्तानक्रियायाम् ।
 १९०७ गर्व माने । इत्यागर्वायाः ।

१९०८ सूत्र वेष्टने ।

१९०९ सूत्र प्रखवणे ।

१९१० रूक्ष पारुष्ये ।

१९११ पार-

१९१२ तीर कर्मसमाप्तौ ।

१९१३ पुट संसर्गे ।

१९१४ धेक दर्शन इत्येके ।

१९१५ कत्र शैथिल्ये । कर्त इत्य-
प्येके ॥ 'प्रातिपदिकाद्धा-
त्वर्थे बहुलमिष्टवच्च' (ग
१८६) 'तत्करोति तदाचष्टे'
(ग १८७) । 'तेनातिक्रा-
मति' (ग १८८) । धातु-
रूपं च' (ग १८९) 'आ-
ख्यानात्कृतस्तदाचष्टे कृलु-
कप्रकृतिप्रत्यापत्तिः प्रकृति-
वच्च कारकम्' (वा १७-
६८) । 'कर्तृकरणाद्धात्वर्थे'
(ग १९०) ।

१९१६ बष्क दर्शने ।

१९१७ चित्र चित्रीकरणे । कदा-
चिदर्शने ।

१९१८ अंस समाघाते ।

१९१९ वट विभाजने ।

१९२० लज प्रकाशने । वटिलजि
इत्येके ।

१९२१ मिश्र सम्पर्के ।

१९२२ सङ्ग्राम शुद्धे । अनुदात्तेत् ।

१९२३ स्तोम श्लाघायाम् ।

१९२४ छिद्र कर्णभेदने । करण-
भेदने इत्येके । कर्ण इति
धात्वन्तरामित्यपरे ।

१९२५ अन्ध दृष्ट्युपघाते । उप-
संहार इत्यन्ये ।

१९२६ दण्ड दण्डनिपातने ।

१९२७ अङ्ग पदे लक्षणे च ।

१९२८ अङ्ग च-

१९२९ सुख-

१९३० दुःख तत्क्रियायाम् ।

१९३१ रस आस्वादनस्नेहनयोः ।

१९३२ व्यय वित्तसमुत्सर्गे ।

१९३३ रूप रूपक्रियायाम् ।

१९३४ छेद द्वैधीकरणे ।

१९३५ छद अपवारणे ।

१९३६ लाभ प्रेरणे ।

१९३७ व्रण गात्रविचूर्णने ।

१९३८ वर्ण वर्णक्रियाविस्तारगु-
णवचनेषु । बहुलमेतन्नि-
दर्शनम् इत्येके ।

१९३९ पर्ण हरितभावे ।

१९४० विष्क दर्शने ।

१९४१ क्षिप प्रेरणे ।

१९४२ वस निवासे ।

१९४३ तुत्थ आवरणे । एवं आन्दो-
लयति प्रेङ्गोलयति विडम्ब-

यति अवधीरयति इत्यादि ।
 अन्ये तु दशगण पाठो-
 बहुलमित्याहुः । तेनेह अप-
 ठिता अपि सौत्राः लौकि-
 काः वैदिकाऽपि द्रष्टव्याः
 इत्याहुः । इतरे तु नवगणी-
 पठितेभ्योऽपि क्वचित् स्वा-
 र्थे णिज्भवति, बहुलग्रहणा-
 त् तेन रामोराज्यमचीकर-

त् इत्यादि सिद्धिरित्याहुः ।
 चुरादिभ्य एव बहुलं णि-
 जित्यन्ये ॥ णिङङ्गान्निरस-
 ने । श्वेताश्वाश्वतरगालोडि-
 ताद्वरकाणामश्वतरेतकलोप-
 श्च । पुच्छादिषु प्रादिपदि
 काद्धात्वर्थइत्येव सिद्धम् ।
 इति स्वार्थणिजन्ताश्चुरा-
 दयः ॥ १० ॥

